

HÅLLBARHETSRAPPORT 2019



Skånemejerier



OM DEN HÄR REDOVISNINGEN

Denna redovisning har upprättats av Skånemejerier AB, organisationsnummer 556820-8317.

Det är en fristående hållbarhetsredovisning som innefattar Skånemejeriers helägda produktionsenheter¹ och de produkter verksamheten säljer inom Skånemejeriergruppen.

Vi hoppas att du finner redovisningen läsvärd. Om du har frågor, tips och kommentarer, kontakta oss gärna via vår hemsida:

skanemejerier.se/fraga-oss

Trevlig läsning!

Jeanette Flodqvist
HÅLLBARHETSCHEF



PRODUKTION: BERGKVIST PUBLISHING
GRAFISK FORM: PETER SYRJÄNEN
FOTO: SKÅNEMEJERIER
FIGURER: TOMAS DAHLGREN/BROR DURTIG
TRYCK: EXAKTA

¹ Skånemejerier AB, Hjordnära Mejeri AB, Malmö Mejeri AB, Kristianstad Mejeri AB, Kristianstad Ostförädling AB, Lindahls Mejeriprodukter AB, Skånemejerier Storhushåll AB, Skånemejerier Försäljning AB, Svenska Ostkompaniet HB (vilande bolag).



INNEHÅLL

Hänt 2019	4
VD-ord	6
Vår organisation och varumärken	8
Hållbarhetstrender	13
Vision, affärsidé och värderingar	14
De globala hållbarhetsmålen	16
Styrning och prioritering	20
Vår hållbarhetschef har ordet	28
Vårt cirkulära ansvar	29

KLIMAT 30

Positiv klimatpåverkan på gården	32
Energianvändning	34
Transporter	35
Vattenförbrukning	37
Minskat avfall och matsvinn	38
Förpackningar	41
Välj svensk mjölk	43

DJUROMSÖRG 44

Forskning	48
Biologisk mångfald	49
Samverkan bönder	50
Hållbart foder	52

RELATIONER 54

Leverantörskedjan	57
Hållbar arbetsplats	58
En stark säkerhetskultur	60
Samhällsengagemang	63

HÄLSA 64

Hälsosam produktutveckling	66
Vår utvecklingschef har ordet	69
Hög produktkvalitet	70

REDOVISNINGSPRINCIPER 75

GRI-index	77
Ledningsgruppen	79

HÄNT 2019



NY UPPFÖRANDEKOD VISAR VÄGEN

Skånemejeriers nya uppförandekod visar vår vilja att ta ett socialt, etiskt, legalt och hållbart ansvar. Uppförandekoden beskriver vår syn på hållbart företagande, bland annat hur vi arbetar med våra transporter och förpackningar samt näring och tillsatser i våra produkter.



VI STÅR UPP FÖR BRANSCHENS INITIATIV

Under året har vi signerat två initiativ från DLF (Dagligvaruleverantörers Förbund). **Plastinitiativet** som innebär att de plastförpackningar som sätts på marknaden ska gå att materialåtervinna senast 2022. Vi skrev också under **Transportinitiativet** där målsättningen är att alla inrikes transporter ska vara 100 procent fossilfria till 2025.



LINDAHL'S SPONSRAR TOUGHEST

Lindahls var huvudsponsor till Toughest, Nordens största hinderlopp, där löpare fick möjlighet att provsmaka några av årets kvargnyheter.



FORTSATT HÖG RANKNING I SUSTAINABLE BRAND INDEX

När konsumenterna fick säga sitt om företag inom livsmedel och dryck rankades Skånemejerier som sjunde bäst på hållbarhetsfrågor. Totalt sett hamnade vi på plats 19 i Sverige, av över 350 företag. Det är vi stolta över och det sporrar oss att satsa vidare på vårt hållbarhetsarbete.



FÖRST MED KO-INSLÄPP

Många är bekanta med kosläpp, då korna under våren springer ut på grönbeta. Ko-insläpp däremot, är inte lika vanligt att få se. En av våra duktiga mjölkbönder bjöd i september 2019 in ett hundratal besökare på guidade visningar i sin ladugård. Där fick besökarna se hur korna har det inomhus på vintern. Vi är stolta över våra mjölkbönders arbete med djurvälstånd!

ÅRETS BONDE

HÅLLBARHET • INNOVATION • MATKVALITET



STOLT SPONSOR AV ÅRETS BONDE

I slutet av året blev det klart att vi sponsrar Årets Bonde 2020, en tävling med syfte att hylla svenska bönder och svenska råvaror. Vi är huvudsponsor i kategorin Årets Mjölkbonde. Vinnaren – den bonde som utmärker sig vad gäller hållbarhetsarbete, innovationskraft och råvarukvalitet – presenteras på en gala i Malmö i oktober 2020.



WIN-WIN MINSKAR MATSVINN

Varje vecka under året gick två leveranser av överskottsprodukter av mejerivaror från oss till Skåne Stadsmissions verksamheter. De gör en fantastisk insats för människor som lever i utsatta livssituationer, som hemlöshet eller fattigdom.



VI ÄR ENGAGERADE I SVENSK OCH HÅLLBAR MAT

WHITE GUIDE GREEN, WHITE GUIDE SENIOR,
WHITE GUIDE JUNIOR OCH 360° EAT GUIDE

För att lyfta förebilder och hylla svensk och hållbar mat samarbetade vi under året med ett flertal spännande aktörer. Bland annat White Guide Green som kartlägger Sveriges matbutiker ur ett hållbarhetsperspektiv, och White Guide Senior där vi delade ut pris till Årets Seniorskok. Vi sponsrade också 360° Eat Guide – en hållbar restaurangguide.

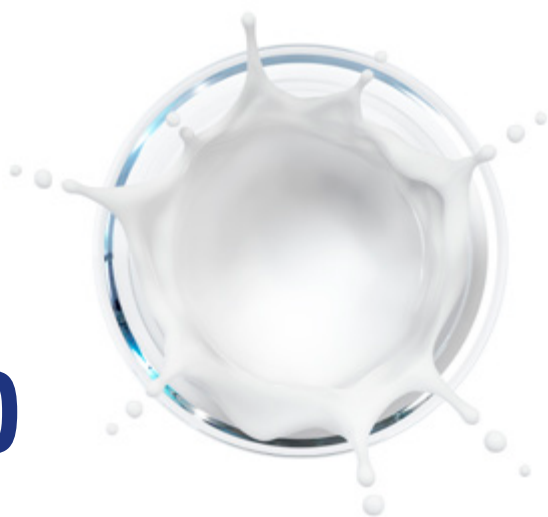


MINDRE PLAST I FÖRPACKNINGEN

Vår populära matlagningsyoghurt från Salakis fick en unik förpackning gjord av 60 procent mindre plast. Förpackningen består till största delen av kartong från nordiska träd och går att återvinna helt som papper. Allt fler konsumenter ställer krav på hur maten förpackas. Det är viktiga frågor och vi arbetar ständigt med att förbättra våra förpackningar ur ett miljöperspektiv.

VD-ord

MJÖLKENS ROLL FÖR EN HÅLLBAR FRAMTID



Hållbarhetsfrågor väcker allt större intresse, inte minst bland våra kunder och konsumenter som ställer höga krav på oss som livsmedelsproducent. Bra, tycker vi. Med tydlig förankring i de globala hållbarhetsmålen arbetar vi för att bli Sveriges mest hållbara mejeri. Vi har närmat oss den visionen under året, och nu arbetar vi vidare med att skapa goda förutsättningar för ett hållbart mjölkföretagande i Sverige.

Under 2019 såg vi en fortsatt nedgång av mjölkdrickandet i Sverige. Samtidigt ser vi en ökad konsumtion av andra mejerivaror som yoghurt och ost. Faktum är att vi börjat skymta ett proteinskifte. Under 2019 minskade köttkonsumtionen med 3 procent, och många äter istället ost och andra mejerivaror för att få det protein kroppen behöver. En knapp fjärdedel av den svenska befolkningen kallar sig nu flexitarianer med hänvisning till miljön, den egna hälsan och omsorgen om djuren.

Det i kombination med att allt fler efterfrågar närproducerade råvaror ger den svenska mjölkråvaran en självklar plats i ett hållbart samhälle.

Att förstå vår omvärld är avgörande för att vi ska kunna möta dess behov. Vi måste svara på konsumenternas efterfrågan på näringsrika, mättande och goda produkter, och samtidigt värna om planeten. Vi vill att fler förstår på vilket sätt mjölken är en del av en hållbar framtid – ekonomiskt, ekologiskt och socialt – och att fler väljer produkter gjorda på mjölk.



VI MÅSTE STÄLLA OM OCH TÄNKA OM

Som en hållbar industri måste vi sträva efter att minimera de negativa effekterna som vår verksamhet kan ha på miljön. Den riktigt stora utmaningen är att avveckla de fossila bränslena i livsmedelssystemet. Fossila bränslen används i hela kedjan, för drift av maskiner på gårdarna, för tillverkning av konstgödsel och förpackningsmaterial, för att hålla igång kylanläggningar och inte minst för transporterna ut till konsument. Vi måste ersätta fossila bränslen med förnybar energi, med våra förpackningsmaterial i fokus. Här måste vi börja tänka mer cirkulärt och vara noga med att alla resurser tas tillvara.

Vi kan också konstatera att mejeriindustrin medför många positiva effekter på miljön. I maj 2019 presenterade FN:s vetenskapliga expertpanel för biologisk mångfald, IPBES, en ny stor rapport som visar att den biologiska mångfalden minskar i alarmerande takt. Nästan en miljon arter hotas av utrotning – fler än någonsin tidigare i mänskligens historia. Här gör våra mjölkor redan idag en viktig insats när de går på bete, eftersom de hjälper till att bevara en stor artrikedom av växter och djur.

Vi vet vilka utmaningar vi har. 2020-talet är decenniet då fokus måste ligga på att agera.

HÖGA AMBITIONER FÖR FRAMTIDEN

Under 2019 höjde vi ambitionerna för vårt hållbarhetsarbete. Vi ska bli ett fossilfritt mejeri till år 2025. Då ska vi även ha en fossilfri transportflotta. Senast år 2022 ska vi ha 100 procent materialåtervinningsbara förpackningar – vi ligger idag på hela 96 procent. Under 2019 har vi också uppdaterat vår uppförandekod som förtydligar och visar vår vilja att ta ett socialt, etiskt, legalt och hållbart ansvar. Uppförandekoden är fundamental för vår strategiska vision att bli Sveriges mest hållbara mejeri, och säkerställer att vi utvecklar vår verksamhet på ett ansvarsfullt sätt.

Tillsammans med forskare har vi under året gjort en omfattande klimatberäkning av mjölken, som ligger till grund för vår klimatstrategi framåt. Många av våra bönder har också registrerat sig i Klimatkollen för att

själva kunna arbeta med sin klimatpåverkan på gården. Våra svenska mjölkor gör redan idag en viktig insats för den biologiska mångfalden när de går på bete, eftersom de hjälper till att bevara en stor artrikedom av växter och djur. I år har vi också fördjupat forskningssamarbetet med SLU, Sveriges Lantbruksuniversitet, för att se hur vi kan minska kornas utsläpp av metangas och göra dem ännu mer klimatteffektiva. Svensk mjölk har redan idag 60 procent lägre utsläpp av växthusgas per kilo mjölk än världsgenomsnittet. Den siffran är vi gärna med och förbättrar ytterligare tillsammans med mjölkbönderna, våra viktigaste leverantörer.

KONSUMENTERNA HAR DJURENS VÄLFÄRD I FOKUS

När man frågar konsumenter vad som är viktigt för dem när de handlar mejerivaror kommer djurens välfärd upp som det allra viktigaste. Sverige är ett föregångsland inom djuromsorg. Vi är stolta över att vara Sveriges största mejeri som tillämpar oberoende certifiering av våra gårdar genom en tredje part. Det är en extern kontroll som gör att vi kan känna oss extra trygga i att djuren är friska och mår bra.

Vi ser med stolthet tillbaka på ett 2019 som avslutades med ett ekonomiskt rekordresultat. Det ger oss muskler att arbeta vidare. Att vara en del av Lactalis, världsledande inom mejeriprodukter, ger oss både styrka och påverkansmöjligheter. När vi ska tackla de stora utmaningarna underlättar det att själv vara del av en större kraft. Vi går in mycket spännande, om än komplex, framtid till mötes. Med hjärtat i det skånska jordbrukslandskapet och den närproducerade mjölkråvaran fortsätter vi att arbeta mot en mer hållbar framtid.



José Antonio Lalanda
VD SKÅNEMEJERIER



SKÅNEMEJERIER – EN MÅNGFALD AV ÄLSKADE VARUMÄRKEN

Skånemejerier har sedan länge haft ett starkt fäste i södra Sverige och vi ser med glädje ett växande intresse för våra produkter också i övriga delar av landet och Europa. Att vara en del av Lactalis-koncernen ger oss nya samarbeten över landsgränserna och utbyte av erfarenheter.

VÅR ORGANISATION

Skånemejerier AB grundades 1964 och ägs sedan sommaren 2012 till 100 procent av den franska livsmedelskoncernen Groupe Lactalis, som är ett multinationellt mejeriföretag med huvudkontor i Paris.

Lactalis ägs av familjen Besnier och grundades 1933 av André Besnier. Lactalis-koncernen har idag 84 000 anställda och äger 266 fabriker över hela världen i 94 olika länder. Att vara en del av en så stor koncern som Lactalis betyder att vi samarbetar i nätverk som växer sig allt större med åren och där erfarenheter utbyts över landsgränserna.

Huvuddelen av Skånemejerierkoncernens försäljning till den svenska detaljhandeln bedrivs i Skånemejerier Försäljning AB. I detta bolag finns även koncernens huvudkontor, ledning och övriga staber, allt lokaliserat i Malmö.

Under 2019 övertog Skånemejerier-gruppen rapporteringsmässigt distribution, försäljning och marknadsföring i Sverige för varumärkena Galbani, Président och Parmalat från en annan del inom Lactalis-koncernen, Lactalis Scandinavia-gruppen med säte utanför Köpenhamn.

VÅR PRODUKTION

Koncernens produktionsverksamhet bedrivs numera i Malmö Mejeri AB, Kristianstads Mejeri AB, Hjordnära Mejeri AB och Kristianstads Ostförädling AB. Samtliga dotterbolag är helägda av Skånemejerier AB. Moderbolagets huvudsakliga operativa verksamhet är att ansvara för koncernens mjölkinköp. Vi har omkring 700 anställda och 331 gårdar i Skåne och södra Sverige som förser våra mejerier med mjölk.

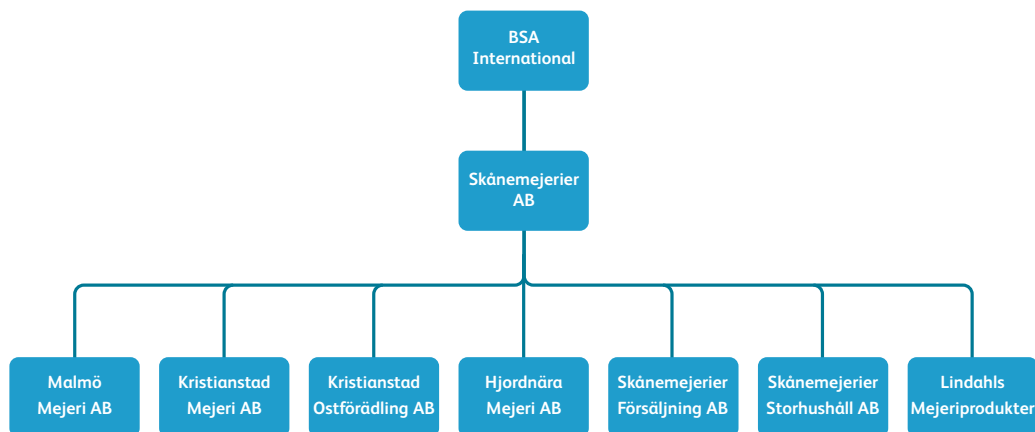
Verksamheten i Skånemejerier-gruppen omfattar inköp, produktion och försäljning av mjölk, gräddprodukter, ost, matfett, olika syrade produkter och fruktdrycker. Produktionen sker till största del vid de egna mejerianläggningarna i Malmö, Kristianstad och Hjo, men det sker även legotillverkning av produkter hos externa partners.

SKÅNEMEJERIER UTANFÖR SVERIGES GRÄNSER

Det finns efterfrågan på vår mjölk, yoghurt och andra syrade produkter i Europa. Vi säljer cirka 3 000 ton produkter till Finland, Danmark och Norge. Idagsläget är Norge vår största nordiska kund. Till övriga EU säljer vi ungefär 5 000 ton produkter och vi arbetar

med Frankrike, Benelux, Storbritannien, Portugal, Spanien och Italien. Våra mest populära produkter i utlandet är Lindahls kvarg, turkisk yoghurt och Allerum ost.

FIGUR #2
Skånemejeriers produktionsanläggningar.



FIGUR #1 Organisation BSA International/Skånemejerier AB.

NÅGRA AV VÅRA

NYA

PRODUKTER 2019

Konsumenter är på ständig jakt efter produkter som gör gott för både kropp och själ. Under 2019 lanserade vi flera nya produkter som ytterligare breddade vårt sortiment. Bland annat ett unikt koncept av funktionella kvargprodukter, fler törstsläckare i Bravos läskande sortiment och matlagnings-yoghurt i klimatsmart bägre.



EN MÅNGFALD AV VARUMÄRKEN

När vi summerar verksamhetsåret 2019 kan vi konstatera att konsumenterna fortsätter att efterfråga produkter som gör gott för både kropp och själ. Vi skapar innovativa och näringsrika produkter med fokus på djur, natur och en hållbar framtid. Och med en extra omtanke om den svenska mjölkbonden och mångfalden på den svenska mejerimarknaden.

Med vår breda produktportfölj skapar vi matupplevelser varje dag. Vår innovationstakt ökade under 2019 och vi lanserade bland annat:

Skånemejerier Bara, en 100 procent naturlig fruktyoghurt helt fri från tillsatser,

Lindahls Pro, en kvarg med en ny proteinmix som bidrar till ökad muskelmassa vid träning,

Salakis kalla såser och **Salakis matlagningsyoghurt** i liten förpackning med 60 procent mindre plast än andra förpackningar i kategorin,

Skånemejerier MåVäl laktosfri chokladmjölk, första chokladmjölken utan tillsatt socker eller sötningsmedel,

Bravo Lemonizer, en törstsläckande juice av 100 procent frukt,

Allerum Crème, den första bredbara osten med långlagrad smak,

Allerum Gold, en helt ny osttyp inspirerad av holländska ostar.

Samtidigt som Skånemejerier är fortsatt stark i södra Sverige har vi med hjälp av våra innovationer ökat vår närvaro i svensk dagligvaruhandel under 2019. Konsumenter kan nu njuta av Skånemejeriers mjölk, yoghurt, grädde och kvarg över hela Sverige och var enligt undersökningsföretaget YouGov det femte mest positivt omtalade varumärket i svensk dagligvaruhandel under 2019.

Bravo är det mest kända juicevarumärket i Sverige – varannan juice och smoothie som säljs idaglig varuhandeln är en Bravo. Lindahls

fortsatte sin succé 2019 och utökade sitt marknadsledarskap inom kategorin kvarg. Under året var Lindahls huvudsponsor till Nordens största hinderlopp Toughest, där löpare fick möjlighet att provsmaka några av årets nyheter.

SMART PRODUKT-PLANERING MINSKAR SVINN

Skånemejerier har ett åtagande gentemot våra bönder att ta hand om all mjölk som de producerar för att ge trygghet och kontinuitet i deras arbete. För att säkerställa detta krävs en bred produktportfölj. En del av detta arbete innebär att vi har ingått samarbeten med kunder för att tillverka deras egna varumärken (private label). På så sätt kan vi få avsättning för ett eventuellt mjölköverskott och skapa produkter med mervärde istället för att det blir svinn. Vi arbetar kontinuerligt med att optimera processen i tät dialog med våra samarbetspartners. En aktiv styrning från vår sida ger en hållbar utveckling på området.

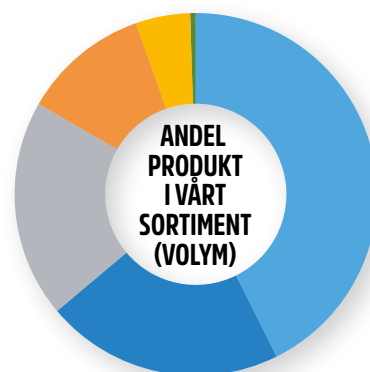
EFTERFRÅGAN PÅ EKOLOGISKA VAROR

Sveriges regering har satt målet att 2030 ska 30 procent av den svenska jordbruksmarken vara certifierad ekologisk jordbruksmark och 60 procent av den offentliga livsmedelskonsumtionen ska utgöras av certifierade ekologiska produkter.

Skånemejerier samarbetar idag med 55 ekologiska gårdar, vilket motsvarar 15 procent av den volym mjölk som vi väger in. Vi mår om djuren, naturen och människan, och det ekologiska lantbruket hjälper oss att levandegöra

detta. Den ekologiska marknaden i Sverige stod dock och stampade under 2019 efter att nästan ha tredubblats åren 2012–2018. Såväl försäljningsvärdet som andelen ekologiskt minskade. Vår försäljning av ekologiska produkter minskade med 2 procent från 2018

FIGUR #3 Andel produkt i vårt sortiment 2019.



MJÖLK	43 %
JUICE	21 %
YOGHURT, FIL & KVARG	19 %
GRÄDDE	11 %
OST	5 %
ÖVRIGT	1 %



Bara



ÅSENS
LANTMJÖLK



ALLERUM

BRAVO

LINDAHL'S



BISTRO

Ljuva



till 2019 – juice och yoghurt minskade mest medan försäljningen av ekologisk ost, smör och grädde ökade. Hjordnära är fortsatt en stark marknadsledare på den skånska marknaden.

Marknaden totalt för svenska ekologiska mejerivaror gick ned med 5 procent under 2019, vilket innebär att 30–40 procent av den invägda mjölken fick säljas som konventionell mjölk med förlust.

Det gör att regeringens målsättning om 30 procents ekoareal till 2030 kan bli svår att uppnå. Den är nu uppe i cirka 20 procent, men spås enligt Ekoweb att minska 2021.

Vi vill så klart att försäljningen ökar för våra ekologiska produkter. Under året har vi därför stärkt vårt budskap att ekologiskt är bra. Vi har kommunicerat det på våra förpackningar

och har varit delaktiga i EKO September, en kampanj för att öka kunskapen om ekologiskt hos konsumenterna. Vi har också lanserat flera produktnyheter inom Hjordnära.

SKÅNEMEJERIER HÖGT UPP I HÅLLBARHETS-RANKNING

Att vi som konsument väljer att handla rätt påverkar inte bara oss själva utan även planeten. Tre fjärdedelar av de svenska konsumenterna sade i SBI:s (Sustainable Brand Index) varumärkesundersökning 2019 att hållbarhet påverkar deras köpbeslut. När konsumenterna tillfrågades om svenska företags hållbarhetsarbete hamnade Skånemejerier på imponerande plats 19 av totalt 355 rankade svenska företag. Zoomar vi in på matindustrin klättrar vi till plats sju. Det är bra, men vi fortsätter kämpa mot toppen!

Sustainable Brand Index gör även en ranking av hur svenska företag uppfattas av sina företagskontakter. I SBI:s Business to Business-undersökning kan vi se hur beslutsfattare på små och mellanstora företag uppfattar Skånemejerier när det gäller vårt ansvar för miljöfrågor och sociala frågor. Studien rankar totalt 75 svenska företag, och vi är stolta att se Skånemejerier på plats tio i rankingen 2019. Detta är viktigt, eftersom vi vet att vårt hållbarhetsarbete påverkar huruvida vi väljs som leverantör eller inte.



Vill du veta mer om vårt arbete utanför Sveriges gränser?
Läs intervjun med Anders Lundqvist, Key Account Manager, på vår hemsida.



Under 2019 spred sig Greta-effekten världen över och vi fick en stark signal från unga och engagerade människor att det är nödvändigt att ställa om vår livsstil för klimatets skull.

HÅLLBARHETSTRENDER SOM PÅVERKAR SKÅNEMEJERIER

2019 var året då klimatförändringarna lyftes upp ordentligt på agendan, vilket även gett avtryck i trenderna för framtiden. Skånemejerier har identifierat tre stora hållbarhetstrender som kommer att påverka mejeribranschen framöver.

ETT

KLIMATFRÅGAN I FOKUS

Under 2019 spred sig Greta-effekten världen över och vi fick en stark signal från unga och engagerade människor att det är nödvändigt att ställa om vår livsstil för klimatets skull. Växtbaserad kost har fått ett rejält uppsving och allt fler människor beskriver sig numera som flexitarianer.

Inom mejerisektorn är det själva mjölkproduktionen som står för merparten av klimatpåverkan och här bedrivs redan idag ett stort arbete med att förbättra och förändra. Regenerativt jordbruk och att investera i jordhälsa kommer framöver att vara viktiga frågor för Skånemejerier i samarbetet med mjölkproducenterna. Att odling och betesdjur integreras är vitalt för att jorden inte ska utarmas. Det bedrivs även forskning på andra typer av åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser från jordbruket, och här är Skånemejerier aktiva deltagare inom forskningsprojekt tillsammans med SLU.

Vi ser en utveckling mot att allt fler förpackningar blir återvinningsbara och producerade av fossilfri råvara. Samtidigt behöver förpackningarna skydda produkterna så att de håller längre och vara utformade så att svinnet minskar.

För att säkerställa att vi driver rätt frågor tillräckligt snabbt framåt påbörjas under 2020 vår resa mot att sätta *Science Based Targets*, ett internationellt initiativ för att säkra att företag sätter mål som stämmer överens med Parisöverenskommelsen. Enligt IPCC behöver mänskligheten minska de fossila utsläppen med 45 procent till 2030, och vara helt fossilfri till 2050.

TVÅ

BIOLOGISK MÅNGFALD AVGÖRANDE

Storskaligt jordbruk är en bidragande orsak till att den biologiska mångfalden minskar. Enligt FN har vi bara 60 år av jordbruk kvar om jordbruksmarken fortsätter att försvinna i samma takt som idag. Ett jordbruk bestående av monokulturer leder till en låg biologisk mångfald och få insekter som kan pollinera de grödor som ska förädlas till livsmedel. Biologisk mångfald är avgörande för vår matproduktion.

I Sverige utarmas också den biologiska mångfalden av igenväxta ängs- och hagmarker. Få platser har ett så rikt växt- och djurliv som ett varierat odlingslandskap. Betande djur håller landskapet öppet och olika grödor odlas växelvis på åkrarna. En god djurhållning har positiv inverkan på mångfalden genom att landskapen hålls öppna, och jorden näringsrik och levande.

En frisk jord innehåller hela ekosystem av bakterier, svampar och andra mikrober som bidrar till att binda kol. För Skånemejerier är betande mjölkkor hos våra leverantörer en viktig förutsättning. Vi ser också fram emot det Parisavtal för biologisk mångfald som arbetas fram under 2020.

TRE

HOLISTISK HÄLSA FÖR KROPP OCH SJÄL

En stark trend inom livsmedel är hälsa. Konsumenter letar efter hälsosam mat inom många olika områden, allt ifrån maghälsa till "brain food". Begreppet hälsa omfattar inte bara kroppen, utan även mental hälsa – det talas om holistisk hälsa där såväl kropp som själ, mage och sömn inkluderas. Man vill gärna äta sig frisk genom att utesluta eller öka intaget av olika näringsämnen. Många konsumenter är pålästa om kostens inverkan på hälsan.

Hur denna trend kommer att utvecklas återstår att se, men den i skrivande stund pågående corona-pandemin kommer med stor sannolikhet att påverka konsumtionen. I en tid när det pratas om immunitet på varenda nyhetssändning är det till exempel rimligt att tro att intresset för kost som stärker immunförsvaret kommer att öka. Mat är också viktigt som terapi i tider av isolering och social distans, vilket syns inte minst på den kraftigt ökade jästförsäljningen.

Som en stor livsmedelsproducent har Skånemejerier ett stort ansvar att tillhandahålla näringsrika produkter med goda hälsofördelar. Vi har som ambition att utveckla vårt sortiment och erbjuda fler hälsosamma produkter, med till exempel extra mycket vitaminer, mindre socker, färre tillsatser och högre näringsinnehåll. Produkterna lanseras i enlighet med Skånemejeriers kriterier för hälsosam produktutveckling.

VISION, AFFÄRSIDÉ OCH VÄRDERINGAR

VISION

Det mest hållbara mejeriet i Sverige

För Skånemejerier handlar hållbart företagande om att driva företaget med framtiden i sikte. Vi vill vara en del av lösningen på samhällets gemensamma utmaningar genom att vi skapar näringsrika produkter och minimerar risken för negativ påverkan på människa och miljö – samtidigt som vi tar tillvara de affärsmöjligheter som uppstår genom nya, innovativa och värdeskapande affärsmodeller.

AFFÄRSIDÉ

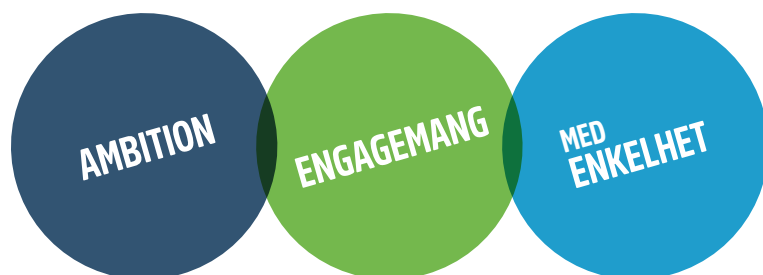
Vi skapar värde för våra konsumenter genom att förse dem med kvalitativa, näringsrika och innovativa mejeriprodukter och juicer. Vi adderar värde i varje led i värdekedjan genom att skydda naturen, skapa partnerskap, samarbeta med leverantörer, engagera våra medarbetare och erbjuda det bästa alternativet för våra kunder – på ett lönsamt sätt.

VÅRA VÄRDEN

– ambition, engagemang, enkelhet

Vi har utgått från Lactalis-koncernens värden för att förstärka vår tillhörighet och samarbetet med våra ägare i den franska Lactalis-koncernen. Det är grunden för hur vi arbetar och uppnår resultat tillsammans.

Våra värden i förhållande till vår vision och mission.



Vi strävar efter gemensamma och individuella prestationer som utvecklar både företaget och människor.

Vi agerar som entreprenörer, är ansvarstagande och lojala.

Vi är tillgängliga, prestigelösa, öppna och pragmatiska.





DE GLOBALA HÅLLBARHETSMÅLEN



Världens ledare har förbundit sig till 17 globala mål för att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter i världen, lösa klimatkrisen och främja fred och rättvisa till 2030. Om målen ska nås måste alla känna till dem och agera. Därför har vi valt att skapa en direkt koppling till dessa i vår affärsidé.

Fem av FN:s globala hållbarhetsmål är Skåne-mejeriers ledstjärnor på vägen mot 2030. Dessa mål har valts för att de representerar verksamhetens positiva avtryck, det vill säga det som vi menar att företaget kan bidra med i ett hållbarhetsperspektiv. Dessa fem mål representerar även värdeskapande områden som innebär tydliga fördelar och styrkor för verksamhetens hållbara utveckling och dess intressenter.

VÅRT BIDRAG TILL HÅLLBAR UTVECKLING

I vårt förbättringsarbete är utgångspunkten att vi måste hantera våra risker samtidigt som vår positiva påverkan driver verksamheten framåt. När vi tar sikte på våra fem ledstjärnor har vi valt att fokusera på de delmål som framgår av tabellen på nästa sida för att tydliggöra vårt bidrag inom varje område fram till 2030.

AFFÄRSIDÉ

Vi skapar värde för våra konsumenter genom att förse dem med **näringsrika** och innovativa mejeriprodukter samt juice av bästa kvalitet. Det gör vi genom att addera **värde i varje led i värdekedjan**, **skydda naturen**, **skapa partnerskap**, samarbeta med leverantörer, motivera och **engagera våra medarbetare** och **erbjuda det bästa alternativet för våra kunder** – på ett lönsamt sätt.



FIGUR #4

Vår affärsidé.

GLOBALT HÅLLBARHETSMÅL (SDG)	BESKRIVNING AV MÅLET	DELMÅL	SKÅNEMEJERIERS BIDRAG TILL DELMÅLET
 2 INGEN HUNGER	Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk.	2.4 Uppnå hållbara system för livsmedelsproduktion samt införa motståndskraftiga jordbruksmetoder som ökar produktiviteten och produktionen. Detta bidrar till att upprätthålla ekosystemen, vilket stärker anpassningsförmågan till klimatförändringar och successivt förbättrar mark- och jordkvaliteten.	En ökad befolkning kräver att vi använder jordens resurser på ett ansvarsfullt sätt. Sverige är ett naturligt mejeriland med tillgång till mark, öppna landskap, biologisk mångfald, bra djurhållning, effektiv produktion och duktiga bönder. Mejeribranschen och dess arbetsmetoder och etik ska bidra till utveckling och tryggad livsmedelsförsörjning i ett hållbart perspektiv.
 8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT	Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.	8.4 Fram till 2030 successivt förbättra den globala resurseffektiviteten i konsumtionen och produktionen samt sträva efter att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring, i enlighet med det tioåriga ramverket för hållbar konsumtion och produktion, med de utvecklade länderna i täten. 8.5 Uppnå full sysselsättning och anständiga arbetsvillkor med lika lön för alla. Senast 2030 uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete.	Vår uppförandekod och mångfalds-policy ska skydda arbetstagares rättigheter och förbättra arbetsmiljön för alla medarbetare. Vi vill förbättra mångfalden och säkra lika behandling av kvinnor och män, uppnå en ökad ekonomisk produktivitet genom mångfald, teknisk utveckling, utbildning och innovation. Vår roll i samhället ska speglas i våra arrangemang och de partnerskap vi inleder ska leda till hållbar tillväxt.
 12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION	Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.	12.5 Arbeta för att väsentligt minska mängden avfall genom att förebygga, minska, återanvända och återvinna. Ansvar sträcker sig från resurshushållning och avfallshantering till produktion och konsumtion.	Genom nära samarbete med leverantörer, kunder och konsumenter arbetar vi med att förebygga avfall kopplat både till vår produktion och våra produkter. Skånemejerier stödjer även delmål 12.3 som innebär att halvera matsvinnet per person i butik och konsumentledet och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan.
 15 EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD	Skydda, återställa och främja ett hållbart utnyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.	15.5 Skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer. Vidta omedelbara och betydande åtgärder för att minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och senast 2020 skydda och förebygga utrotning av hotade arter.	Betande boskap ger fördelar som är svåra att efterlikna. Ekosystemtjänster och biologisk mångfald är viktiga för en hållbar utveckling och naturbetesmarker är en av de artrikaste miljöerna i det svenska odlingslandskapet. En stor del av dessa marker betas av mjölkkor och dessa måste vi bevara.
 17 GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP	Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.	17.16 Stärka det globala partnerskapet för hållbar utveckling och komplettera det med partnerskap mellan flera parter som mobiliserar och utbyter kunskap, expertis, teknik och finansiella resurser, för att bidra till att målen för hållbar utveckling nås i alla länder, i synnerhet utvecklingsländer.	För att uppnå hållbarhetsmålen krävs en gemensam hållbarhetsagenda med fler intressenter och partnerskap mellan statliga, privata, icke-statliga organisationer, universitet och samhället. Skånemejerier vill vara en del av de hållbarhetsagendor som är relevanta för branschen och tillsammans utbyta kunskap och strategier för att stärka genomförandet av de globala hållbarhetsmålen. Vi vill vara en del av lösningen för att bland annat minska branschens klimatpåverkan i samarbete med forskningen.

RISKHANTERING MED FOKUS PÅ PLANETENS GRÄNSER

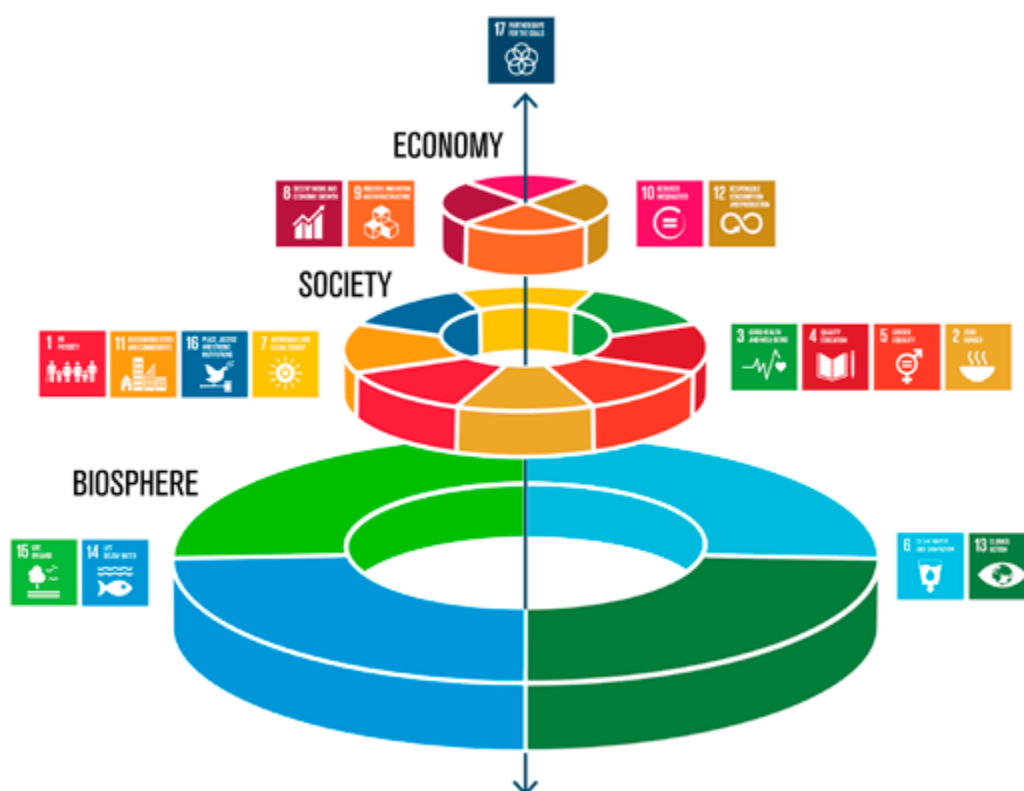
De tre dimensionerna av hållbarhet – den miljömässiga, den sociala och den ekonomiska – kan inte ses som separata delar utan de är alla beroende av varandra.

Begreppet planetens hållbara gränser publicerades första gången 2009 och identifierar nio globala processer kopplade till förändringar i miljön som drivs på av mänsklig aktivitet. Att överskrida planetens gränser innebär stora risker för dagens och framtidens samhällen. Fyra av planetens hållbara gränser bedöms i nuläget ha överskridits. Det är klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald, förändrad markanvändning och föränd-

rade flöden av kväve och fosfor som vi behöver fokusera på för att uppnå en hållbar utveckling.

Vi har valt att beskriva hur dessa mål ska bemötas i figur #6 som visar vår affärsmodell. Denna affärsmodell kommer att revideras ytterligare under 2020. Allt för att kontinuerligt skapa tydliga strategiska fokusområden i linje med våra intressenter och de globala målen för hållbar utveckling.

Målen är integrerade och odelbara och vi förstår därmed att Skånemejerier har en påverkan på samtliga 17 mål, dock i olika utsträckning, omfattning samt i olika delar av vår värdekedja. Vi har identifierat fem mål som har en direkt koppling till vår affärsidé och ytterligare tre mål där vi har en betydande påverkan och kan göra skillnad. Se nästa sida.



FIGUR #5 Planeten sätter gränserna (The planet sets the boundaries). Källa: Stockholm Resilience Center

GLOBALT HÅLLBARHETSMÅL (SDG)	BESKRIVNING AV MÅLET	DELMÅL	SKÅNEMEJERIERS BIDRAG TILL DELMÅLET
	Säkerställa tillgången till hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.	6.3 Till 2030 förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och väsentligt öka återvinningen och en säker återanvändning globalt.	Vi investerar i vattenrening, mätningar och uppföljning av utsläpp. Vi producerar våra produkter enligt bästa möjliga metoder och teknologier.
	Vidta direkta och indirekta åtgärder för att bekämpa klimatförändringen och dess konsekvenser.	13.3 Öka kunskap och kapacitet för att hantera klimatförändringar genom förbättrad utbildning, medvetenhet och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.	Vi investerar i grön energi, effektiva logistikkedjor, fossilfria bränslen och leverantörsavtal. Vi följer upp förbättringsarbetet på gården och utbildar anställda för att säkra kontroll över miljöaspekter i relation till koldioxidutsläpp.
	Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling.	14.1 Till 2025 förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.	Vi säkrar kontroll av växtnäringsbalanser, vattenanvändning och kemikaliehantering för att sätta en hög standard och uppnå ett hållbart jordbruk.

FIGUR #6 Affärsmodell.

INTRESSENTER

ÄGARE

NATUREN

BÖNDER

DJUR

LEVERANTÖRER

ANSTÄLLDA

KUNDER

KONSUMENTER

VISION

AFFÄRSIDÉ

VÄRDEN

FOKUSOMRÅDEN

MÅL 2 Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk.

MÅL 8 Verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

MÅL 12 Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

MÅL 15 Skydda, återställa och främja ett hållbart utnyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

MÅL 17 Stärka genomförandemedlen och återaktivera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.



LAGSTIFTNING & INTERNATIONELLA STANDARDER

STYRNING OCH PRIORITERING

Skånemejerier är en del av Lactalis-koncernen, men det lokala hållbarhetsarbetet fastställs i Skånemejeriers bolagsstyrelse.

Eftersom ledningsgruppen består av representanter från hela företaget med optimal inblick i Skånemejerier AB:s aktiviteter fattas de flesta beslut kopplat till det konkreta hållbarhetsarbetet på ledningsgruppsnivå. Sker det väsentliga förändringar i fokusområden och mål ska detta beslutas i koncernledningen enligt modellen nedan.

Skånemejerier arbetar för att hållbarhet ska genomsyra varje led i verksamheten och leda till ett effektivt arbete mot våra mål i linje med definierade åtgärdsplaner. Hållbarhetsarbetets inriktning är fastställt i ledningsgruppen men engagemanget och drivkraften kommer inifrån verksamheten, där ansvaret är fördelat mellan representanter från hela

försörjningskedjan i form av Skånemejeriers hållbarhetsgrupp. Under 2020 kommer hållbarhetsambassadörer och hållbarhetsledare inom organisationen att utses för att ytterligare stärka genomförandet av målet att bli Sveriges mest hållbara mejeri.

ENHET FÖR BESLUTSFATTANDE	BESKRIVNING
Lactalis ledningsgrupp	Ledningsgruppen i Lactalis representeras av chefer och direktörer med kompetens inom olika områden. Ledningsgruppen stöttar Skånemejerier i beslutsfattandet inom relevanta områden.
Skånemejeriers bolagsstyrelse	Enligt aktiebolagslagen ansvarar bolagsstyrelsen bland annat för bolagets ledning och organisation samt gör en bedömning av bolagets finansiella ställning. Skånemejeriers bolagsstyrelse representeras av VD för Skånemejerier, tre representater från Lactalis-koncernen, två arbetstagarrepresentanter och två ställföreträdande arbetstagarrepresentanter (utsedda av företagets fackföreningar). Vid styrelsemötena redovisas och utvärderas räkenskaperna och den årliga budgeten.
Skånemejeriers ledningsgrupp	En ledningsgrupp med VD för Skånemejerier och några av Skånemejeriers linjechefer träffas varje vecka för att driva på de operativa aktiviteter som krävs för den dagliga verksamheten. Ledningsgruppen är ytterst ansvarig för att företaget ska ha en effektiv riskhantering och arbetar strategiskt och säkerställer ständiga förbättringar.
Hållbarhetsgrupp	Hållbarhetsgruppen kan delta vid utökade ledningsgruppsmöten för att lyfta frågor och risker och lägga fram förslag kopplat till hållbarhet.
Avdelningschefer	Skånemejerier är organiserat i olika avdelningar, såsom Försäljning, Marknadsföring och Industri.

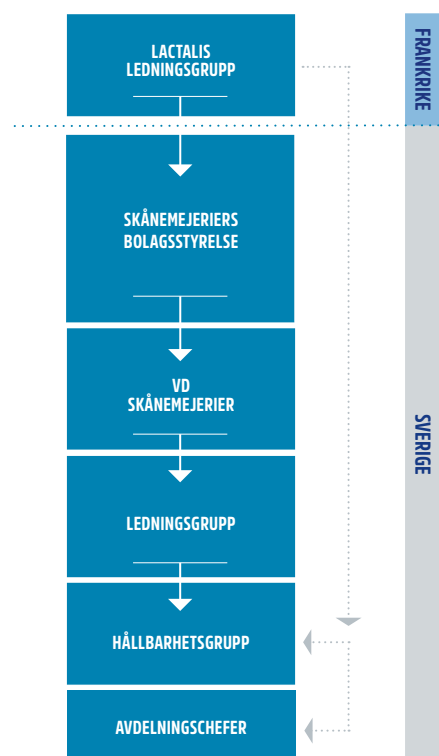
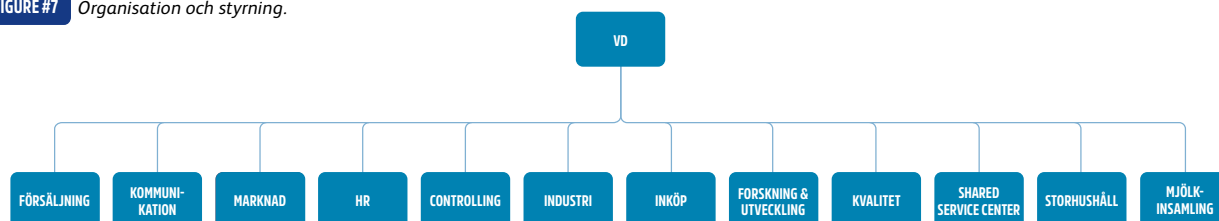


FIGURE #7 Organisation och styrning.



HÅLLBARHETSGRUPPEN – ENGAGEMANG INIFRÅN OCH UT

Drivkraften i hållbarhetsarbetet är våra engagerade medarbetare. Tillsammans täcker vi hela värdekedjan inom företaget.

I Skånemejeriers hållbarhetsgrupp finns experter på allt från mjölkinsamling, produktion, inköp, logistik och HR till miljö, kvalitet, forskning och utveckling, marknad och kommunikation. På så vis kan vi täcka in ekonomiska, miljömässiga och sociala hållbarhetsfrågor i ett tvärfunktionellt perspektiv.

Med utgångspunkt i ett systematiskt förbättringsarbete, FN:s globala hållbarhetsmål och våra prioriterade hållbarhetsområden diskuterar hållbarhetsgruppen Skånemejeriers utmaningar i ett forum som styrs av tydliga målsättningar.

Att arbeta tvärfunktionellt är vägen till effektiva lösningar där kunskap och erfarenhet leder till förbättringar över avdelningsgränser och processer.

Hållbarhetsgruppen koordineras av hållbarhetschefen, som säkrar strategisk förankring genom att presentera gruppens resultat och problemställningar vid utökade ledningsgruppsmöten.

”I hållbarhetsgruppen diskuterar vi utmaningar inom olika områden och vi arbetar tillsammans fram förslag till förbättringar. Gruppen är ett starkt stöd, eftersom den gör att hållbarhetsarbetet förankras och införlivas i hela företaget. Hållbarhet kan inte enbart styras uppifrån, utan måste genom-syra företaget. Det gör hållbarhetsgruppen till ett viktigt forum.”

JEANETTE FLODQVIST
HÅLLBARHETSCHEF



Längst upp från vänster: Eva Liv, Håkan Reveman, Christian Göransson, Rikard Villell. Mitten från vänster: Joakim Åkesson, Anita Normann, Richard Löfgren, Cecilia Nilsson, Marie Ysberg, Madelene Risén, Pernilla Fagerlin, Christina Wennberg. Längst ner från vänster: Natalie Axelsson, Caroline Hagman, Jeanette Flodqvist, Linnéa Axelsson, Catrin Shevtzoff, Anette Gregow.

PRIORITERING AV VÅRT HÅLLBARHETSARBETE



För att säkra ett relevant fokus för vårt hållbarhetsarbete utförs en omfattande intressentanalys med utgångspunkt i GRI:s (Global Reporting Initiative) standarder vart tredje år. Den senaste intressentanalysen genomfördes under 2018. Genom intressentanalysen definieras Skånemejeriers mest väsentliga hållbarhetsfrågor, vilka ska utgöra kärnan i vårt hållbarhetsarbete. Under 2019 har våra prioriteringar förtydligats genom att gruppera de väsentliga frågorna som framkommit i intressentanalysen i fyra prioriterade hållbarhetsområden – klimat, djuromsorg, hälsa och relationer.

Det huvudsakliga urvalskriteriet för deltagarna i intressentanalysen var att de skulle ha en relation till Skånemejerier. De som deltog i intressentdialogen var således livsmedelsföretagare, kunder från privat sektor, leverantörer av förpackningar respektive åkeritjänster, mjölkbönder, intresseorganisationer, kommuner, medarbetare, studenter och konsumenter.

I syfte att fånga ett brett intressentperspektiv bestod undersökningen av en kombination av kvalitativa djupintervjuer och en enkät med

kvantitativa frågor. Den kvalitativa delen bestod dels av öppna resonemangsfrågor där intressenterna gavs möjlighet att reflektera brett kring hållbarhet, dels specifika frågor kopplade till intressentens roll eller organisation. Dessutom ingick frågor relaterade till hur Skånemejeriers hållbarhetsarbete och hållbarhetskommunikation uppfattas. Den kvantitativa delen av undersökningen byggde på 27 utvalda hållbarhetsfrågor, vilka hämtats från Skånemejeriers tidigare väsentlighetsanalys, omvärldsbevakning och evaluerings-system.

För att analysen skulle fånga både ett internt och externt perspektiv ställdes det kvantitativa resultatet – det vill säga graderingen av de 27 utvalda hållbarhetsfrågorna – i relation till motsvarande gradering som Skånemejeriers hållbarhetsgrupp genomfört. Hållbarhetsgruppens perspektiv jämfördes därefter med samtliga intressentgruppers perspektiv. På så vis kunde analysarbetet ta fasta på både Skånemejeriers och intressenternas perspektiv, med ett särskilt fokus på de hållbarhetsfrågor som angetts som mycket viktiga.

INTRESSENTÖVERSIKT

INTRESSENTER	VIKTIGA FRÅGOR SOM LYFTS*	KANALER FÖR DIALOG	VÅRT BEMÖTANDE
BÖNDER	Starkt samarbete Effektivare resursanvändning Effektiva och säkra transporter	Besök, utbildning och internrevisioner samt tredjepartscertifiering inom Gårdscertifieringen ISO 9001. Samhandling kring gemensamma initiativ.	Vi har ett nära och starkt samarbete med bönderna som är våra viktigaste leverantörer av råvara. Genom samarbeten med både bönder och forskare arbetar vi för att stärka initiativ som främjar ett samagerande mellan Skånemejerier och bönderna i en hållbar riktning. Under 2019 ingick vi i partnerskap kring Årets Bonde och vi har initierat ett samarbete kring "Framtidsbönder" samt genomfört en klimatberäkning av våra produkter där bönderna deltagit. Skånemejerier arbetar med insatser och dialog för att förbättra och utveckla ruttoptimeringen i våra transporter.
BRANSCH	Transparens gällande hållbarhetspåverkan, införa "Sustainability Footprint" Hållbart foder Biologisk mångfald Fossilfri produktion Implementering av Science Based Targets Djuromsorg Matsvinn	Deltagande i LRF Mjölks referensgrupper i specifika sakfrågor kopplat till kommunikation, hållbarhet och näring. Samverkan och finansiering av forskning. Deltagande i DLF:s branschförening genom kommittéer inom logistik, marknad och sälj samt juridik. Andra branschorganisationer som vi arbetar tillsammans med är Livsmedelsföretagen, Skånes Livsmedelsakademi, FTI och KRAV.	Skånemejerier vill bidra till att utveckla branschen i en hållbar riktning genom att samverka med andra och delta i viktiga samarbeten. Vi har löpande dialog och samarbeten med olika organisationer inom hållbarhetsområdet.
KUNDER	Hållbara förpackningsmaterial och reducera plast i förpackningar Förebygga konsumenters matsvinn Samarbeta kring transport-optimering	Löpande kundkontakt inom bland annat produktutveckling, marknad, sälj och logistik. Särskilda samarbetsprojekt med kunder inom hållbarhet. Kontinuerligt arbete med att förbättra förpackningarna för minskat matsvinn. Utveckla kontaktytor inom logistik, försäljning och produktutveckling.	Skånemejerier har en nära och tät dialog med sina kunder och arbetar för att tillsammans bidra till lösningar på olika hållbarhetsutmaningar. Vi deltar i olika branschinitiativ som t.ex. Plastinitiativet och Transportinitiativet (DLF).
MEDARBETARE	Agera för god djuromsorg Stärka hållbarhetskraven på leverantörer Klimatneutralitet Minimera mängden plast Bränsleanvändning Arbetsmiljö och hälsa Goda arbetsvillkor	Medarbetarundersökning och uppföljning. Daglig avstämning och interaktion. Konferenser och utbildningar. Årliga utvecklingssamtal. Arbetsmiljörevisioner. Strategiarbete, ledningssystem och måttal.	Skånemejerier ska ha en god fysisk, psykisk, social och organisatorisk arbetsmiljö, där en nära dialog med medarbetarna är grunden. För mer information, läs mer under kapitlen Relationer och Klimat.
LEVERANTÖRER	Helhetssyn på värdekedjan Mäta och visa utsläpp av växthusgaser i hela kedjan Spårbarhet Arbetsmiljö	Uppförandekod. Separata möten i inköpsprocessen. Årlig leverantörsträff. Särskilda samarbetsprojekt inom hållbarhet. Leverantörsbedömningar inom ramen för Lactalis och Skånemejeriers utvärderingsmallar. Kvalitetsrevisioner. Klimatberäkning av mjölk.	Genom att ställa krav och föra dialog bidrar Skånemejerier till att höja nivån på våra leverantörers hållbarhetsarbete och förbättra spårbarheten för våra råvaror. Vi arbetar för att stärka transparensen kring ISO-certifieringen av våra mjölkleverantörer och att djuromsorgen fortsatt är hög på våra gårdar.
TRANSPORTÖRER	Värdekedjeperspektiv Cirkulära perspektiv Energieffektivitet	DLF forum. Daglig avstämning och interaktion. Inköpsprocessen.	Dialogen med våra transportörer sker löpande och vi arbetar tillsammans för bidra till att lösa olika utmaningar. Vi deltar i branschinitiativ såsom Transportinitiativet (DLF) bland andra.

* Frågor som lyfts av intressenterna i intressentanalysen som genomfördes 2018.

LEDNINGENS VÄRDERING AV RESULTATET

Intresseanalysens kvalitativa och kvantitativa del användes sedan som underlag för diskussioner under en workshop med ledningsgruppen. Workshopen fokuserade på det sammanlagda resultatet av samtliga intressenters svar, med särskilt fokus på de hållbarhetsfrågor som angetts som mycket viktiga. Deltagarna fick bedöma hållbarhetsfrågornas positiva eller negativa påverkan på ekonomin, miljön och samhället – från låg till hög påverkan. Resultatet illustreras nedan.

ANSVAR I HELA VÄRDEKEDJAN

Resultatet av ledningens workshop, tillsammans med bedömningen av hur vår verksamhet påverkar och styr hållbarhetsarbetet i alla led från råvara till färdig produkt, ledde slutligen fram till ett beslut om Skåne mejeriers mest väsentliga hållbarhetsfrågor kopplat till hela värdekedjan, se figur #8.

Riskerna delas upp i våra mest betydande risker och möjligheter längs med hela värdekedjan och styrs antingen direkt eller indirekt. Den direkta styrningen omfattar den direkta miljömässiga, sociala och ekonomiska på-

verkan som vår verksamhet har och som vi därmed har större möjlighet att påverka. För de mest väsentliga frågorna har vi utvecklat nyckeltal för att mäta och minimera risker, och därmed kontrollera vår påverkan.

Indirekt påverkan har vår verksamhet i mångt och mycket som ett resultat av våra nödvändiga samarbeten och affärsrelationer. Denna påverkan ligger utanför Skåne mejeriers direkta kontroll, dock har vi alltid en möjlighet att genom vårt inflytande förbättra situationen. Risker minimeras genom att granska och utvärdera våra leverantörer.



MEST VÄSENTLIGA FRÅGOR		Påverkan	Förmåga att påverka	Påverkan Direkt/Indirekt	Beskrivning/ Se kapitel
1	Hantera risker relaterade till klimatet	Hög	Hög	Direkt & Indirekt	Vårt ansvar för planeten & produktion
2	Reducera miljöpåverkan på gården	Hög	Medium	Indirekt	Vårt ansvar för planeten
3	Stödja djuromsorg på gården	Medium	Medium	Indirekt	Vårt ansvar för planeten
4	Erbjuda hälsosamma produkter	Hög	Hög	Direkt	Vårt ansvar för produktion
5	Erbjuda karriär och kompetensutveckling hos de anställda	Hög	Hög	Direkt	Vårt ansvar för människan
6	Reducera klimatpåverkan och resursförbrukning i våra mejerier	Hög	Hög	Direkt	Vårt ansvar för produktion
7	Arbeta med förpackningsalternativ med lägre miljöpåverkan	Hög	Medium	Direkt	Vårt ansvar för produktion
8	Förebygga matsvinn och avfall	Hög	Medium	Direkt & Indirekt	Vårt ansvar för planeten & produktion

VÄSENTLIGA FRÅGOR		Påverkan	Förmåga att påverka	Påverkan Direkt/Indirekt	Beskrivning/ Se kapitel
9	Bibehålla biologisk mångfald	Medium	Medium	Indirekt	Vårt ansvar för planeten/ Redovisa avsteg
10	Utvärdera leverantörer baserat på miljö, etiskt och socialt ansvar	Medium	Medium	Indirekt	Vårt ansvar för människan
11	Effektiva transporter	Medium	Medium	Direkt & Indirekt	Vårt ansvar för produktion

FIGUR #8 Resultat Skåne mejeriers intressentanalys.

KARTLÄGGNING AV VÅRA LEVERANTÖRER

Våra produkter är resultatet av ett väl utfört arbete där våra väsentliga hållbarhetsfrågor står i centrum. Vi arbetar med en rad olika leverantörer runt om i världen och säkerställer att hållbarhetsfrågor beaktas, liksom kostnadseffektivitet och resultat.

För att få en bättre bild av våra leverantörer och hur de relaterar till organisationens produkter och varumärken, se kartläggning i figur #10 på nästa sida.

SAMVERKAN MED INTRESSENTER

Vi har en löpande dialog med våra intressenter. Samverkan och uppföljning sker idag på olika sätt. Se listan med evalueringsystem i figur #9.

Många frågor som lyfts i intresseanalysen fångas upp i dessa system. Nästa steg för att utveckla vårt arbete är att integrera specifika kvalitativa frågor i en affärsmodell som belyser områden som till exempel alternativa proteinlösningar och klimatpositiva initiativ.

INTRESSENTER	EVALUERINGSYSTEM
ÄGARE	NYCKELTAL
NATUR	GÅRDSCERTIFIERING
BÖNDER & DJUR	GÅRDSCERTIFIERING
LEVERANTÖRER	AVTAL & REVISIONER
ANSTÄLLDA	MEDARBETAR-UNDERSÖKNING
GRANNAR	KLAGOMÅL
MYNDIGHETER	INSPEKTIONER OCH MILJÖRAPPORT
KUNDER	HANDELSATTITYDER, REVISIONER OCH REKLAMATIONER
KONSUMENTER	YOUNGOV / SUSTAINABILITY, BRAND INDEX / FACEBOOK / KONSUMENTKONTAKT

Det är frågor som har lyfts av bönder, företagsrepresentanter och kunder. Detta arbetar vi vidare med under 2020 och hoppas återkomma till i nästa hållbarhetsrapport.

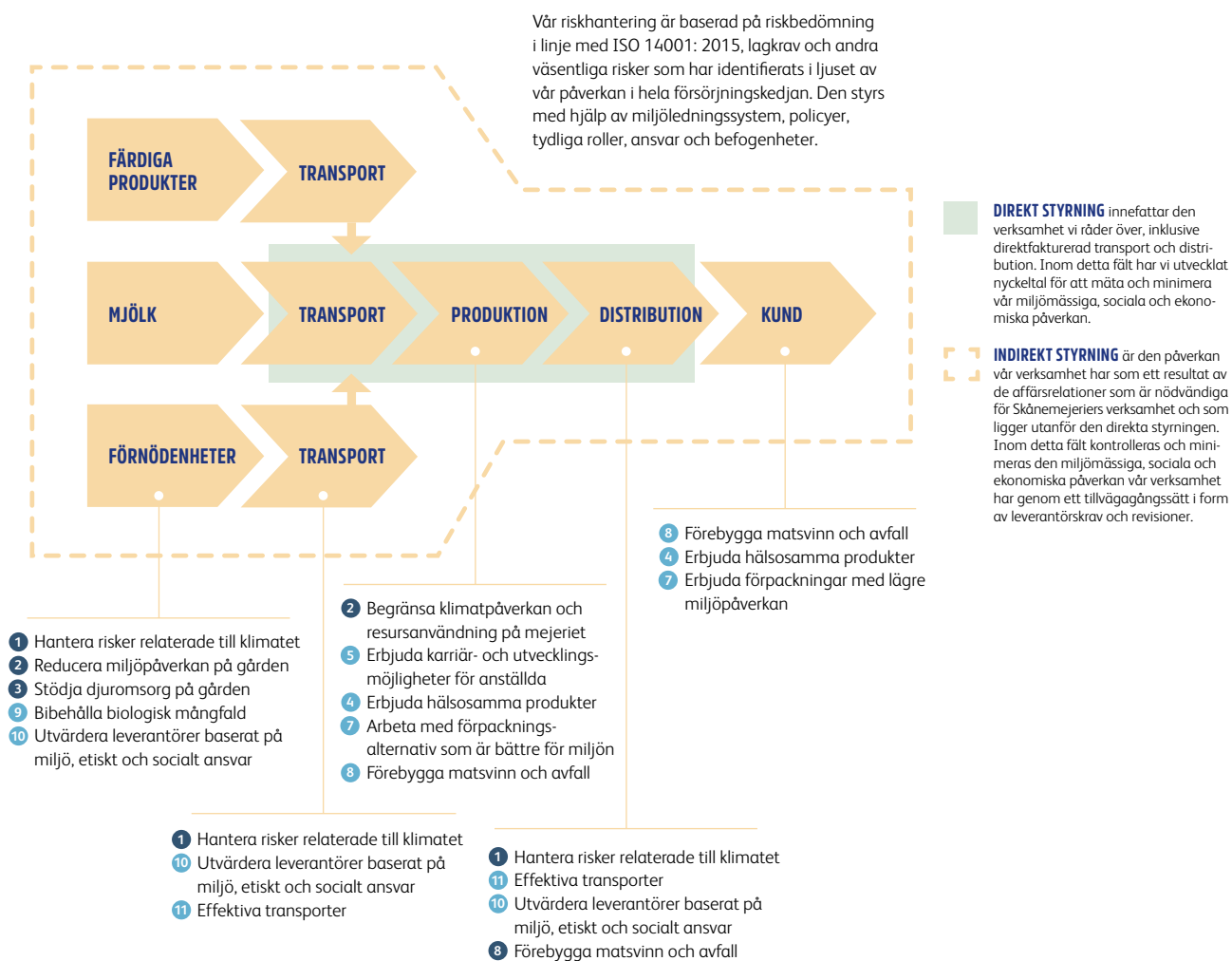
NYCKELTAL FÖR VÅRA VÄSENTLIGA HÅLLBARHETSOMRÅDEN

Ett kontinuerligt förbättringsarbete sker genom att definiera och följa upp centrala resultatindikatorer kopplade till våra väsentliga frågor. På sidan 27 presenteras de nyckeltal vi har i nuläget. Dessa nyckeltal följs upp vid behov under utökade ledningsgruppsmöten och vid ledningens genomgång.

FIGUR #9 Skånemejeriers evalueringsystem.



FIGUR #10 Vår påverkan och styrningen av väsentliga frågor genom hela värdekedjan.



PRODUKTGRUPP	LEVERANTÖR (TYP OCH ANTAL)	PRODUKTION	TYP AV PRODUKT/RÅVARA/TJÄNST	VARUMÄRKEN
Färdiga produkter	30 kontraktstillverkare av produkter 15 transportföretag	Skandinavien Centraleuropa Östeuropa Brasilien	Juice Yoghurt Ost Grädde Smör Mjolk	LINDAHL'S  BRAVO
Mjolk	331 svenska mjölgårdar	Sverige	Yoghurt Ost Grädde Mjolk	 Skåne mejerier ALLERUM LINDAHL'S
Övrigt	85 leverantörer, producenter och tjänsteföretag 20 transportföretag	Skandinavien Centraleuropa Östeuropa Södra Asien	Förpackningar, ingredienser, maskiner, underhåll, lokaler, bränsle, energi, vatten, rengöring, transport etc.	 Skåne mejerier ALLERUM LINDAHL'S

I denna figur inkluderas inte varumärkena Président, Galbani och Parmalat, som sedan 2019 säljs under Skånemejerier Försäljning AB. Förklaringen till att de inte inkluderas är att en inventering av antalet leverantörer för dessa varumärken inte har genomförts ännu.

FIGUR #11 Kartläggning av Skånemejeriers affärspartners kopplade till värdekedjan och våra produkter och varumärken.

KPI | STATUS 2019

STATUS	2020	2030	MÅLSÄTTNING	STATUS 2018	STATUS 2019	FN'S GLOBALA HÅLLBARHETSMÅL (SDG)
KLIMAT						
Öka genomförbarheten	▶▶	▶	Öka registreringen i Klimatkollen med 30 % till 2020. 100 % till 2030	30 %	33 %	  
Energi	▶▶	▶	100 % förnyelsebar energi 2025	97 %	97 %	  
Transporter	▶▶	▶	Alla Skånemejeriers transporter ska vara fossilfria till 2025	resultat saknas	92 %	
Transporter	▶▶	▶	Minska relativa CO ₂ -utsläpp från tunga transporter med 70 % till 2020 jämfört med 2010. Räknat som CO ₂ /ton fraktat gods	74 %	78 %	
Vattenförbrukning	▶		40 % reduktion i vattenförbrukning 2020 jämfört med 2016	14 % ökning	12 % ökning	
Avloppsutsläpp	▶		40 % reducerad COD 2020 jämfört med 2017 (3 anläggningar, utsläppen mäts ej på KOFAB)	12 % ökning	42 % ökning	 
Förpackningar	▶▶	▶	100 % materialåtervinningsbara förpackningar till 2022	93 %	96 %	
Förpackningar	▶▶	▶	100 % förnyelsebara förpackningar till 2030	66 %	79 %	
Avfall	▶		Reducera mängden brännbart avfall med 25 % till 2020 jämfört med 2014	-30 %	-27 %	
Matsvinn	▶▶	▶	Max 0,10 % av såld volym får kasseras	0,10 %	0,19 %	 
DJUROMSÖRG						
Skydda miljön	▶▶	▶	Bevara nuvarande mängd ekologisk mjölk jämfört med 2017 (15 %)	18 %	15 %	 
Skydda miljön	▶▶	▶	Bevara ögödslade naturbetesmarker jämfört med 2017 (14 %)	14 %	14 %	  
RELATIONER						
Ansvarsfulla leverantörer	▶▶	▶	100 % av våra betydande leverantörsavtal har skrivit under Skånemejeriers uppförandekod		Se kapitel Relationer	 
Medarbetarundersökning	▶▶	▶	Minst 95 % svarsfrekvens	79 %	71 %	
Sjukfrånvaro	▶▶	▶	Max 4 % total sjukfrånvaro	4 %	4,95 %	
Olyckor	▶▶	▶	Skadefrekvens på max 15 LTI *	19 LTI	12 LTI	
Tillbudsrapportering	▶▶	▶	Minst 455 rapporterade tillbud	284 st	536 st	
HÄLSA						
Skånemejeriers måväl-index	▶▶	▶	75 % av Skånemejerier-produkter ska uppfylla Skånemejeriers måväl-index (färska mejerivaror och ost baserat på nordiska näringsrekommendationer)	ny KPI fr.o.m. 2019	Se kapitel Hälsa	
Klagomål	▶▶	▶	Maximalt tre reklamationer per miljon sålda förpackningar	9 st	11 st	

▶▶ = Två pilar betyder årligen fram till 2030. ▶| = Indikerar när målet ska vara uppfyllt.

* LTI = Skadefrekvensen mäts genom antal olyckor med mer än en dags frånvaro, gånger en miljon, delat på totalt antal arbetstimmar.

Intervju Jeanette Flodqvist, hållbarhetschef

FRAMTIDENS UTMANINGAR KRÄVER ÄNNU MER SAMARBETE

VAD ÄR DET BÄSTA MED ATT JOBBA MED HÅLLBARHETSFRÅGOR PÅ SKÅNEMEJERIER?

– Att få möjlighet att vara med och utveckla mejeribranschen i en hållbar riktning. Genom mat kan man som konsument göra hållbara val fem gånger om dagen. Det är häftigt! Skåne mejerier är ett företag som tar ett stort samhällsansvar.

PÅ VILKET SÄTT VILL DU UTVECKLA SKÅNEMEJERIER?

– Jag ser fram emot att arbeta fram en skarp och långsiktig klimatstrategi i enlighet med Science Based Targets. Det arbetet påbörjar vi under 2020. Jag ser också fram emot att stärka vår organisation genom att tillsätta

hållbarhetsledare på alla avdelningar så att fler känner ett större ansvar. Jag vill också stärka samarbetet med våra mjölkleverantörer och kunder. Vi behöver samarbeta ännu mer för att lösa de utmaningar vi står inför.

DU VAR PÅ REGION SKÅNE I NIO ÅR, VAD TAR DU MED DIG DÄRIFRÅN?

– På regionen jobbade jag med att driva breda utvecklingsprocesser med många olika aktörer – forskare, företag, branschorganisationer, myndigheter och den idéburna sektorn. Bland annat ansvarade jag för framtagandet av Skånes livsmedelsstrategi där LRF och samarbetet med Skånes bönder var en väsentlig del.

– Från regionen tar jag med mig att det blir bättre när många arbetar tillsammans. Det skapar en samsyn i utvecklingen. Det är inte lätt alla gånger men det blir en stor kraft när många vill åt samma håll. Jag vill att Skåne mejerier samarbetar mer tillsammans med externa parter för att lösa olika hållbarhetsutmaningar vi har i samhället.

NU HAR DU VARIT PÅ SKÅNEMEJERIER I ETT ÅR. VAD HAR VARIT DE STÖRSTA UTMANINGARNA?

– Det är så mycket roligt som händer i företaget och flera olika initiativ som startas, så min största utmaning har varit att prioritera rätt för att göra störst skillnad.

HUR SER FRAMTIDEN UT FÖR DEN SVENSKA MJÖLKINDUSTRIEN OCH VAD SÄGER DU OM MJÖLK – OCH HAVREDEBATTEN SOM VARIT UNDER ÅRET?

– Framtiden är positiv! Vi har en produkt som är närproducerad och näringsrik. Konsumenter efterfrågar svensk mjölkkräva än mer idag.

– Under 2019 har diskussionen om mjölk kontra havre varit uppe och jag tycker det goda som kommit ut ur den debatten är att forskarna lyfter att vi behöver både havre och kor i ett hållbart odlingssystem. De gårdar som har enbart växtodling är beroende av tillförsel av fossil konstgödsel, som sammantaget står för stora delar av jordbrukets växthusgasutsläpp och orsakar övergödning och förorening av dricksvatten.

– I det svenska jordbruket är nästan halva arealen i vall, det vill säga odling av gräs och klöver till idisslande djur, främst mjölkkor. Denna vallodling binder avsevärda mängder kol i jorden, och ökar också jordens bördighet. Om vall finns i växtföljden kommer skörden av andra grödor, som havre, att bli högre. Problem med skadedjur och ogräs blir också mindre, vilket minskar den kemiska bekämpningen. Där betande kor finns med i odlingen får vi alltså ett mer hållbart jordbruk än där det bara odlas en monokultur av växter.

HUR GÖR DU FÖR ATT LEVA MER HÅLLBART?

– Jag odlar majoriteten av basgrönsakerna min familj äter och vi är självförsörjande på potatis, lök, vitlök och morötter. Jag kör också elbil och åker tåg när jag kan.

” Framtiden är positiv! Vi har en produkt som är närproducerad och näringsrik. Konsumenter efterfrågar svensk mjölkkräva.”

VÅRT CIRKULÄRA ANSVAR

Våra prioriterade områden inom hållbar utveckling ramas in av vårt cirkulära ansvar. Det utgår från begreppet cirkulär ekonomi, som handlar om att samhället behöver gå från en linjär ekonomi till ett cirkulärt tänk där restprodukter från en aktör används som en resurs av någon annan. Vi har ett cirkulärt ansvar i allt vi gör och strävar efter att använda våra resurser på bästa sätt.



På väg mot SVERIGES MEST HÅLLBARA MEJERI

För att bli Sveriges mest hållbara mejeri, arbetar vi med fyra prioriterade områden: klimat, djuromsorg, hälsa och relationer. De kommer från vår intressentanalys (läs mer på sidan 22), där våra intressenter har fått besvara vilka hållbarhetsfrågor som de anser är viktigast för Skånemejerier.

KLIMAT

Klimatavtrycket behöver minskas i hela värdekedjan – från korna på gården till produktion och transporter – hela vägen till konsumenten som köpt vår produkt. Vi mår också om jordhälsan och arbetar för att skapa resurseffektiva kretslopp. För att vi ska kunna producera mat även i framtiden måste vi ta hand om jorden vi odlar i.

DJUROMSORG

För att kor ska kunna producera mjölk måste de må bra. När korna är välmående och friska kan de också producera rätt mängd mjölk, och vi kan undvika sjukdomar och antibiotika. En god djuromsorg ger friska djur som levererar mjölk med hög kvalitet, och det är av den vi kan skapa hälsosamma produkter.

HÄLSA

Genom näringsrika produkter bidrar vi till en god hälsa hos människor. Mjölk och mjölkprodukter ingår i en kost som är förknippad med hälsa – det är ingen slump att mjölk och mjölkprodukter finns med i kostrekommendationerna från myndigheter världen över². Vi har interna riktlinjer för framtagandet av nya produkter, som att minimera andelen socker och salt, undvika vissa typer av tillsatser och att inte ha mer fett i produkten än vad som krävs för smak och funktionalitet. Vi deltar också i forskning och nätverk som handlar om nutrition och produkters inverkan på vår hälsa.

RELATIONER

Vi värnar om goda relationer med alla våra intressenter. Alla våra medarbetare ska ta ett socialt, etiskt, legalt och hållbart ansvar – i allt vi gör. Det regleras i vår uppförandekod som varje medarbetare måste följa.

² LRF Mjolk (2019) Hjärta mjölk <https://mjolk.se/dairy-matrix-darfor-ar-mjolk-sa-unikt-halsosamt/>

VÅRT ANSVAR FÖR KLIMATET

Svensk mjölk har 60 procent lägre klimatpåverkan än det globala genomsnittet. Vi arbetar för att uppnå fossilfrihet till 2045.³

MÅL & RESULTAT



ÖKA GENOMFÖRBARHETEN:

Öka böndernas registrering i Klimatkollen med 30 % till 2020. 100 % till 2030.

STATUS 2019: ► 33 %

ENERGI:

100 % förnyelsebar energi 2025.

STATUS 2019: ► 97 %

TRANSPORTER:

Alla Skånemejeriers transporter ska vara fossilfria till 2025.

STATUS 2019: ► 92 %

TRANSPORTER:

Minska relativa CO₂-utsläpp från tunga transporter med 70 % till 2020 jämfört med 2010.

STATUS 2019: ► 78 %

VATTENFÖRBRUKNING:

40 % reduktion i vattenförbrukning 2020 jämfört med 2016.

STATUS 2019: ► 12 % ökning

AVLOPPSUTSLÄPP:

40 % reducerad COD 2020 jämfört med 2017.

STATUS 2019: ► 42 %

FÖRPACKNINGAR:

100 % materialåtervinningsbara förpackningar.

STATUS 2019: ► 96 %

FÖRPACKNINGAR:

100 % förnyelsebara förpackningar.

STATUS 2019: ► 79 %

AVFALL:

Reducera mängden brännbart avfall med 50 % till 2020 jämfört med 2014.

STATUS 2019: ► -27 %

MATSVINN:

Max 0,1 % av såld volym färdigvara får kasseras.

STATUS 2019: ► 0,19 %

FOKUSFRÅGOR:

Positiv klimatpåverkan på gården

Energianvändning

Transporter

Vattenförbrukning

Förpackningar och produkter

³ Datan kommer från FAO och är beräknad till svenska förhållanden av LRF Mjolk. Antagandet baseras på att svensk mellanmjölk har ett klimatavtryck motsvarande 1 kg CO₂-ekv./kg.



Framtidens klimathjälte

Svensk mjölk har 60 procent lägre klimatpåverkan än det globala genomsnittet.⁴

GENERATIONSMÅLET – ETT MILJÖ-ARBETE FÖR KOMMANDE GENERATIONER

I Sverige har riksdagen antagit generationsmålet, det vill säga att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Detta är ett löfte till kommande generationer om återhämtade ekosystem med biologisk mångfald, frisk luft, hälsosamma miljöer och rika naturupplevelser. Det handlar om en ändrad livsstil där vi skapar resurs-effektiva kretslopp och hushållar med naturresurserna.



MÅLET – SVERIGES MEST HÅLLBARA MEJERI

Med ett cirkulärt tänk vill vi minska vårt avtryck på miljön från jord till bord. Klimatfrågan är akut och har vårt fulla fokus. Vi sätter allt mer ambitiösa mål, och har under de senaste tio åren minskat koldioxidutsläppen från våra mejerier med 95 procent. Sedan 2016 drivs merparten av våra lastbilar med förnybart dieseldrivmedel. Ett stort utvecklingsarbete pågår också för att nå målet på 100 procent förnybara förpackningar om tio år.

Produktionen i mejerier är resurskrävande. Därför är det viktigt att välja rätt energikälla, effektivisera energi- och vattenförbrukning samt minska avfall och svinn. Vi arbetar också kontinuerligt med att minska mängden förpackningsmaterial och välja material som belastar miljön så lite som möjligt. Förpackningen måste ha största respekt för naturen, samtidigt som den skyddar livsmedlen och uppfyller de behov som våra konsumenter har.

För att minska utsläppen av växthusgaser känner vi ett stort ansvar att inte bara effektivisera och förbättra klimat- och miljöarbetet på våra egna mejerier. Det bedrivs också förbättringsarbeten på gårdarna som förser oss med den mjölk vi behöver. Det handlar både om vad bonden själv kan göra och vad som behöver ske forskningsmässigt, till exempel när det gäller hur metanutsläppen från kornas fodermältning kan minska.

GÅRDARNA SPELAR EN VIKTIG ROLL

Mjölkgårdarna är en del av vårt kulturarv, och de bidrar med mervärden som är svåra att efterlikna. Våra landskap hålls öppna och landskapets rekreationsvärde ökar. De skapar jobb på landsbygden, förser oss med näringsrika produkter samt bidrar till kolinlagring och ökad mullhalt i jordarna tack vare vallodling till foder. Korn ger också naturgödsel som behövs för att ge näring till våra åkrar.

I Sverige har vi cirka 300 000 mjölkkor och de har minskat i antal de senaste decennierna. Försvinner korna så försvinner mycket av nyttorna när de omvandlar gräs till mjölk och kött som vi kan äta.

På gårdarna behöver en rad frågor hanteras för att generationsmålet och de svenska klimatomålen ska kunna nås, liksom våra åtaganden i linje med FN:s globala hållbarhetsmål. Våra svenska mjölkkor står idag för 4 procent av de svenska utsläppen av växthusgaser som sker inom Sveriges gränser. Det kan jämföras med transporter som står för 32 procent.

Klimatpåverkan från livsmedel behöver också sättas i relation till klimatpåverkan från ting som konsumenten inte har ett lika avgörande behov av, till exempel resor och kläder.

MINSKADE KLIMATUTSLÄPP HAR HÖGSTA PRIORITET

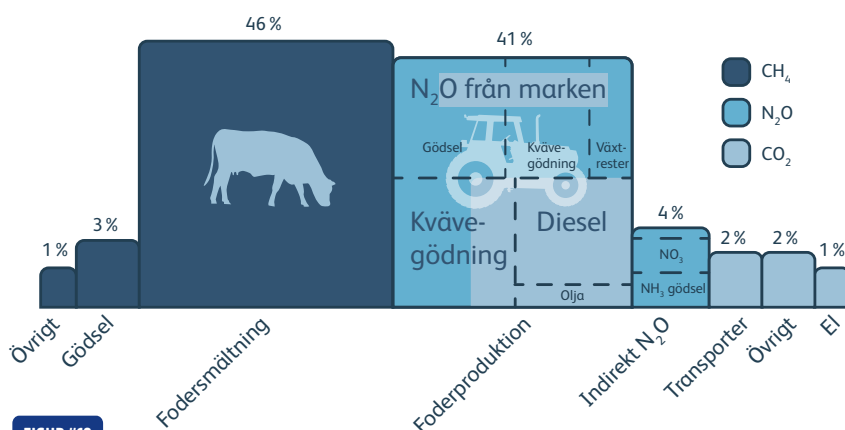
Klimatpåverkan från våra mjölkprodukter, som för alla andra produkter och sektorer, behöver minska. Därför arbetar vi aktivt med att ständigt förbättra och effektivisera produktionen och att stötta våra mjölkbönder i arbetet med att minska sina utsläpp från gårdarna.

Vår satsning på att få gårdarna att registrera sig i den så kallade Klimatkollen (som görs av branschinitiativet Greppa näringen) har fortsatt, och under 2019 ökade antalet registrerade gårdar till 44 procent, vilket är en för-

bättring jämfört med året innan. Att öka registreringen i Klimatkollen innebär att man som bonde även får rådgivning och support för att minska sina klimatutsläpp. 100 procent av gårdarna har också genomfört energikartläggningar som är en del av gårdscertifieringen.

Viktigt att poängtera är att metan inte beter sig som koldioxid i atmosfären. Metangas bryts ner på cirka 12 år och har därmed en påverkan på klimatet under en kort period, medan koldioxid istället har en lång klimatpåverkan med sin nedbrytningstid på flera hundra år. Detta innebär att vi behöver ha ett mål för koldioxid som är noll (eller nära noll) och ett mål för metan som innebär konstanta men inte för stora utsläpp.

ANDEL VÄXTHUSGASER FRÅN OLIKA AKTIVITETER PÅ GÅRDEN



FIGUR #12

Figuren visar andelen växthusgaser från olika delar av mjölkproduktionen (tills mjölken lämnar gården) för en genomsnittlig svensk mjölkgård 2005. Metangasutsläpp från korna representerar 46 procent av det koldioxidutsläpp som sker på gården. Utsläppen uttrycks som koldioxidekvivalenter per enhet mjölk. Varje ruta representerar den andel utsläpp som området bidrar med.

Henriksson, Maria (2014). Greenhouse gas emissions from Swedish milk production. Avhandling Sveriges lantbruksuniversitet.

⁴ Datan kommer från FAO och är beräknad till svenska förhållanden av LRF Mjolk. Antagandet baseras på att svensk mellanmjölk har ett klimatavtryck motsvarande 1 kg CO₂-ekv./kg.

VISIKTAR MOT 100!

Redan nu drivs våra produktionsanläggningar med 97 procent förnybar energi. Till 2025 är målet att ha nått 100. Men vi stannar inte där. Vi skapar också smarta energikretslopp som minskar vårt avtryck och sparar naturresurser.

Att driva en mejeriverksamhet kräver stora resurser i form av energi för att driva alla maskiner, pumpar, kylsystem, ventilation etc. Det krävs också värmeenergi för att värmebehandla produkterna, diska utrustning och värma upp lokaler. Skånemejeriers målsättning är att all produktion ska baseras på förnybara bränslen till 2025. Resultatet för 2019 visar på samma siffror som för 2018, det vill säga 97 procent förnybar energi i våra fyra produktionsanläggningar. Det som kvarstår innan vi har 100 procent förnybar energi är att ersätta eldningsoljan i Hjo och den mindre mängd eldningsolja som används vid vissa tillfällen i Kristianstad.

EL FRÅN VATTENKRAFT

Redan 2010 ersattes inköpt el med 100 procent el från vattenkraft. Under 2012 infördes detta även på Hjördnära Mejeri, vilket gör att all inköpt elenergi sedan dess har varit förnybar med en ursprungsgaranti. Bytet har gjort att våra koldioxidutsläpp från elförbrukningen har minskat med cirka 10 000 ton jämfört med år 2010.

SPARA ENERGI

För Skånemejerier är det inte bara viktigt att välja rätt energikälla, utan även att ständigt effektivisera de processer som redan finns för att minska vårt avtryck och spara naturresurser. Därför pågår både större och mindre effektiviseringsprojekt.

Det största energibesparingsprojektet det senaste året är återvinning av varmvatten till en 100 m³ stor ackumulatortank i Malmö. Istället för att använda kommunalt vatten som håller cirka 7 °C kan nu mejeriet fylla på värmesystemet med 55 °C varmt vatten. Projektet har därmed sparat energi som motsvarar cirka 10 procent av mejeriets årliga förbrukning av biogas.

Vi byter också kontinuerligt ut gamla lysrörsarmaturer till LED. Det har bytts ut cirka 200 av 750 armaturer (ca 2 procent) under 2019 i produktionen på Malmömejeriet, och 2020 planeras ytterligare byten. LED förbrukar inte bara hälften så mycket energi jämfört med tidigare lampor, de genererar även mindre värme vilket är precis vad som

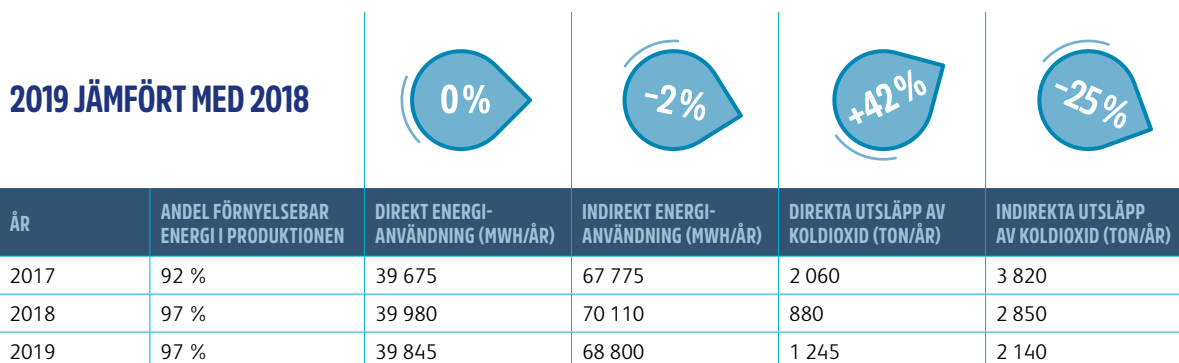
önskas i en anläggning som är beroende av att hålla temperaturen nere.

För närvarande följs energiförbrukningen upp löpande med hjälp av nyckeltal (KPI) för varje anläggning, och vissa anläggningar sätter även upp lokala mål för energieffektivisering.

PRODUKTIONSÖKNING I MALMÖ

I sammanhanget är det viktigt att nämna att den ökade energiförbrukningen i vår produktion de senaste åren beror på den produktionsökning som skett. Det gäller särskilt de senaste fyra åren då hela Malmömejeriet har byggts ut för att producera andra typer av mjölkprodukter och öka kylkapaciteten. Mejeriportföljen ser annorlunda ut idag jämfört med för tio år sedan. Numera förädlas produkterna i högre utsträckning, samtidigt som antalet olika artiklar ständigt ökar. Orsaken är att konsumenter efterfrågar fler förädlade produkter som kvar, mjölk med förlängd hållbarhet (s.k. ESL-mjölk) och laktosfri mjölk, vilka kräver mer resurser vid tillverkningen än vanlig lågpastöriserad mjölk.

FIGUR #13 Energiförbrukning och koldioxidutsläpp från Skånemejeriers anläggningar och transporter 2017–2019.



Sammanfattning av Skånemejeriers resultat 2019 avseende energi och klimat.

* Direkt energianvändning består av naturgas, biogas och olja.

* Indirekt energi består av el och fjärrvärme.

* Direkta utsläpp (Scope 1) av koldioxid relaterar till den bränsleförbrukning som sker i samband med vår verksamhets aktiviteter. För Skånemejerier gäller detta utsläpp från diesel från stationära kyltrailers, biogas och olja samt transporter och tjänstebilar (tjänstebilar är nytt för rapporteringen för 2019). Emissionsfaktor som används, global warming potential (GWP) = 1.

* Indirekta utsläpp (Scope 2) av koldioxid relaterar till de utsläpp som sker i samband med produktion av inköpt värme och el (fjärrvärme- och elproduktion).

FOSSILFRIA TRANSPORTER PÅ VÄG

Den stora utmaningen för att nå de svenska klimatmålen är en snabbare övergång till fossilfria bränslen. Det nationella målet är att uppnå en fossiloberoende fordonsflotta till 2030. Men vi vill gå snabbare fram och siktar på 100 procent fossilfria transporter till 2025. Redan nu ligger vi på 92 procent.

Under 2019 har vi skrivit på Transportinitiativet från DLF (Dagligvaruleverantörernas förening), som innebär att branschen ska uppnå fossilfria⁵ inrikestransporter till år 2025. Det gäller både egna och köpta transporter.

FÖRNYBAR DIESEL

Fordon med fossilfria drivmedel prioriteras och fordon ska framföras på ett effektivt sätt för att spara bränsle. Under 2019 har arbetet fortskridit med att få våra leverantörer att gå över till HVO-bränsle, och det ställs krav på det i nya upphandlingar. Det finns en tankstation på Malmömejeriet där transportörerna tankar HVO till självkostnadspris. Sedan 2019 säkerställs också att den HVO vi använder är certifierat palmolja.

I Sverige har HVO-bränsle vuxit fram som ett nyckelbränsle för utveckling av en fossilfri fordonsflotta. HVO är en syntetisk diesel som framställs från växt- och djurfetter. Det är ett

helt förnybart bränsle som ur användningssynpunkt är identiskt med fossil diesel, men som innebär nästan 90 procent lägre koldioxidutsläpp.

Att HVO har blivit ett populärt alternativ till vanlig diesel skapar dock en risk för begränsad tillgång. Det innebär ett fortsatt tätt samarbete med våra leverantörer för att säkra tillgången av HVO. En beredskap och öppenhet för andra förnybara drivmedel i arbetet mot 100 procent fossilfrihet till 2025 behövs också.

OPTIMERADE RUTTER OCH SMART SAMLASTNING

Under året har det även pågått ett intensivt arbete med att optimera och effektivisera lastbilarnas dagliga rutten i Skåne för att uppnå en högre fyllnadsgrad och för att minska antalet bilar på vägarna. Fyllnadsgraden ses ständigt över tillsammans med våra kunder eftersom ingen vill köra tomma lastbilar.

Smart samlastning av varor från andra företag ökar också fyllnadsgraden. Ett samarbete inleddes till exempel 2019 med företaget "No Waste" som samordnar mindre beställningar till kunder tillsammans med annat gods, till exempel grönsaker från andra leverantörer. Under året har vi också samordnat leveranserna till Coop med Skånemejeriers order så att alla Lindahls produkter kan gå med Coop-tåget.

⁵ För att transporten ska räknas som fossilfri krävs i enlighet med förslaget till EU:s förnybarhetsdirektiv att drivmedlet ger en utsläppsminskning på 70 procent jämfört med fossila alternativ.





Vattenförbrukning och utsläpp till vatten är en väsentlig risk i vår värdekedja som kräver noggrann kontroll och investeringar för att uppnå önskade resultat.

MINSKADE UTSLÄPP SPARAR MILJÖN

Genom att optimera våra processer i mejerierna och installera extra reningssteg, minskar vi utsläppen av näringsämnen till de kommunala reningsverken. Det sparar både pengar och naturresurser.

Vattenförbrukning och utsläpp till vatten är en väsentlig risk i vår värdekedja som kräver noggrann kontroll och investeringar för att uppnå önskade resultat. Utsläpp till vatten är reglerat i villkor i våra miljötillstånd så därför är det viktigt att ha kontroll över detta. Önskat resultat är att minska mängden vatten som går åt i produktionen genom optimeringar, kontroll och övervakning samt ny teknik.

Även om Sverige har god tillgång på vatten jämfört med många andra delar av världen har nog många fått upp ögonen för de problem som trots allt kan uppstå på dessa breddgrader vid extrema sommartemperaturer med uteblivna regn och tömda grundvattenmagasin.

Av Skånemejeriers fyra anläggningar är det tre som nyttjar kommunalt vatten. Malmö får sitt vatten från Ringsjön och Vombsjön i mitten av Skåne samt Bolmen i Småland. Kristianstads Ostförädling använder kommunalt vatten som också är grundvatten. Hjördnära får sitt vatten från Vättern och Kristianstads Mejeri har en egen vattendom som tillåter dem att ta upp eget grundvatten.

OPTIMERADE PROCESSER SPARAR VATTEN

Målet är att ständigt minska vattenförbrukningen. Vid installation av ny utrustning ska hänsyn alltid tas till förbrukningen. Under 2019 och början av 2020 har det pågått ett arbete med att installera fler vattenmätare. Det för att vi ska kunna kontrollera förbrukningen mer noggrant i våra processer och lättare se effekten av olika åtgärder.

Processoptimeringar under året som har lett till förbättringar är till exempel bytet av stora delar av diskkemikalierna i Kristianstadsmejeriet. Det har resulterat i en minskning av vattenförbrukningen med cirka 250 m³ per vecka. Malmömejeriet har installerat återvinning av sköljvattnet från gaspannans filter där det numera återvinns cirka 70 m³ per vecka. Två exempel som tillsammans sparar in runt 16 miljoner liter vatten per år.

KEMIKALIER FASAS UT

Skånemejerier har en godkännandeprocess vid intag av nya kemikalier. Detta bidrar till att minska mängden kemikalier på kemikalieinspektionens PRIO-lista med utfasning

och prioriterade riskminskningsämnen. Varje ny kemisk produkt ska granskas innan de tas in och parallellt fasas farliga kemikalier ut.

Under 2019 har minst 16 kemiska produkter på PRIO-listan tagits bort eller ersatts av mindre farliga. Utfasningen pågår i linje med miljöbalkens allmänna hänsynsregler kring produktvalsprincipen.

EXTRA RENINGSSTEG MINSKAR UTSLÄPP

En av de största riskerna i produktionen är utsläpp av mejeriprodukter i avloppet. Genom sitt näringsinnehåll är det en miljöbelastning som kan orsaka driftstörningar i det kommunala reningsverket och äventyra mejeriernas miljövillkor, men det medför även onödiga kostnader för inköp och behandling av råvara samt en ökad avgift för avloppet. Därför sker en kontinuerlig uppföljning av innehållet av fett och andra organiska ämnen i avloppsvattnet från våra anläggningar. Allt mjölkfett och protein som tas in i anläggningen vill vi såklart få ut till våra kunder och konsumenter. Allt annat är en förlust.

FIGUR #14 Vattenförbrukning.

ÅR	KÄLLA	YTVATTEN, m ³ /ÅR (%)	GRUNDVATTEN, m ³ /ÅR (%)	TOTALT (m ³ /ÅR)
2017	Kommunalt vatten och egen vattentäkt	737 880 (66 %)	374 160 (34 %)	1 112 040
2018	Kommunalt vatten och egen vattentäkt	700 005 (63 %)	417 160 (37 %)	1 117 165
2019	Kommunalt vatten och egen vattentäkt	696 320 (66 %)	357 600 (33 %)	1 053 920

FIGUR #15 Avlopp 2019.

ANLÄGGNING	BUDGETERAD AVLOPPSVOLYM (m ³)	AVLOPPSVOLYM (m ³)	MOTTAGARE	BOD7 (TON)	RENINGSMETOD
Malmö Mejeri AB	600 000	627 340	Kommunalt reningsverk	1 210	Endast pH-neutralisering
Kristianstads Mejeri AB	400 000	388 885	Kommunalt reningsverk	280	Endast pH-neutralisering
Hjördnära Mejeri AB	35 000	50 300	Kommunalt reningsverk	45	Flotation
Kristianstads Ostförädling AB	7 360	6 840	Kommunalt reningsverk	–	–
Summa	1 042 360	1 073 365	–	1 535	–

MINSKAT AVFALL OCH MATSVINN

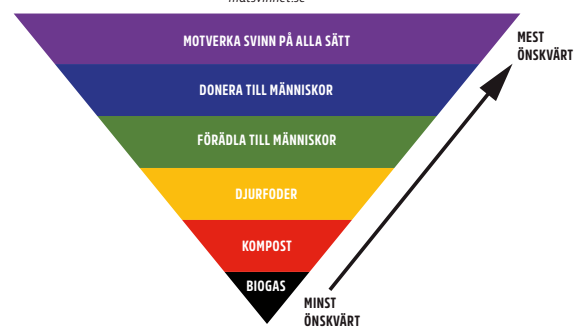
Det är viktigt att ha hela värdekedjan med i planeringen när avfalls-mängderna och matsvinnet ska minskas eftersom avfallet uppstår på flera olika platser. Det förebyggs bäst om alla berörda aktörer samarbetar med ett och samma fokus – att förebygga avfall och matsvinn.

Under 2019 har det varit stort fokus på matsvinn i livsmedelsbranschen. Matsvinn har även identifierats som en av Skåne-

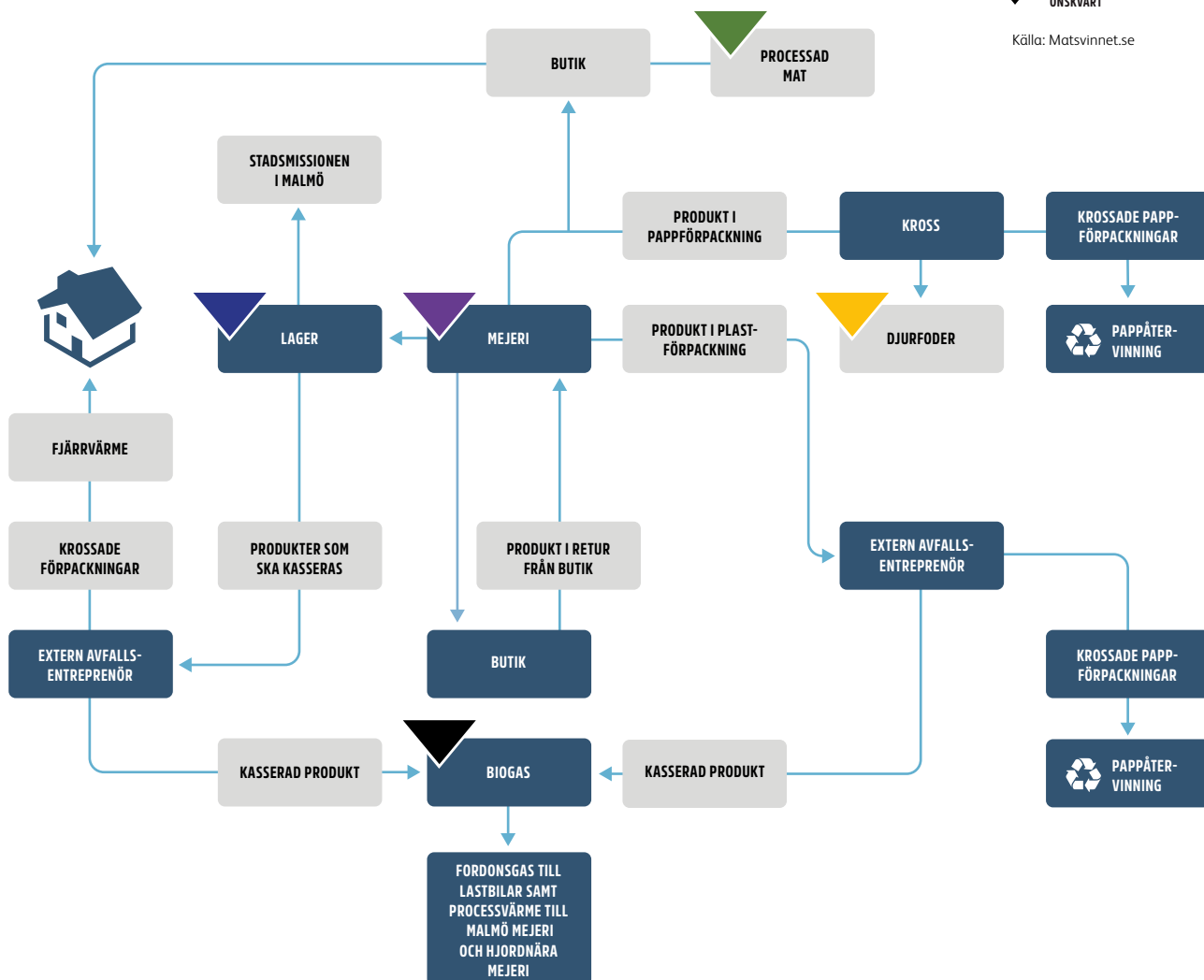
mejeriers mest väsentliga frågor och vi arbetar idag med frågan i linje med Svintratten.

SVINTRATTEN MOTVERKAR SVINN I HELA KEDJAN

matsvinnet.se



Källa: Matsvinnet.se



FIGUR #16 Motverkande av matsvinn i produktionen.

”Matfattigdomen i Sverige ökar, samtidigt som det slängs enorma mängder mat. Samarbetet med Skåne-mejerier känns bra på flera sätt. Det bidrar både till att fler människor kan äta sig mätta och till mindre matavfall.”

Matilda Jägerdén, enhetschef
Café David i Malmö

FÖREBYGGA I PRODUKTIONEN

Att förebygga matsvinn kommer naturligt då beståndsdelarna i mjölk är värdefulla – det är viktiga näringsämnen och resurser som vi vill ta tillvara. Produktionen kontrolleras, mäts och övervakas för att upptäcka, åtgärda och minimera förluster. I processplaneringen förebyggs produktionsförluster genom ombyggnader, mindre rördiameter, kortare rör och självfall.

Vi försöker även göra våra konsumenter medvetna om att bäst före-datumet inte är ett sista förbrukningsdatum om produkten har hanterats på rätt sätt. Bäst före-datumet är satt utifrån att mjölken förvaras vid en maxtemperatur på 8 °C, men förvaras produkter i en lägre temperatur förlängs hållbarheten. I slutet av året introducerades märkningen ”Bäst före ofta bra efter” för att uppmärksamma konsumenterna på att använda sina sinnen för att bedöma om en utgången produkt ska konsumeras eller inte, för att undvika att slänga mat som det inte är något fel på.

Kasserade produkter som aldrig når butiken följs upp. Kassationer kan bero på många faktorer, till exempel felmärkning, utgången datum och fel sylthalt. Vi följer också upp produkter som säljs till rabatterade priser och har nyckeltal för dessa. Här ingår även uppföljning av orsaker till kassering på veckobasis. Jämfört med 2018 har vi 2019 ökat kasserade produkter med 234 ton, det vill säga 85 procent, beroende på en ökning av produktionen och många nya produkter. Samtidigt har mängden sålda produkter till rabatterade priser minskat med 53 ton, det vill säga 8 procent.

Vi har centraliserat stora delar av planeringsavdelningen för att standardisera arbetssätt och verktyg, vilket har gett en förbättrad översikt och möjlighet till ett tätare samarbete mellan olika delar av verksamheten. Under 2020 kommer vi att uppdatera vårt prognosverktyg med ett nytt systemstöd som används globalt inom Lactalis.

Vår största utmaning under 2019 har varit att minska kassationen av produkter på grund av att försäljningsvolymen inte kommer upp i vår minsta produktionsvolym. Vi initierade ett projekt under 2019 kring optimering av vår produktportfölj, vilket har gett oss en bra grund för reducerad kassation till 2020. Vi behöver hålla ett fortsatt stort fokus på säsongsbaserade produkter där volymerna svänger kraftigt från en vecka till en annan.



FÖRÄDLA TILL MÄNNISKOR

Att förädla till människor kommer näst längst upp i svintratten och är en viktig faktor i förebyggandet av matavfall. Att använda så kallad uppslagsmjölk som kommer från maskinerna vid uppstart, produktionsskiften och avslut av produktionen till fil eller yoghurt är ett jättebra sätt att säkerställa mindre miljöpåverkan och ta tillvara så mycket råvara vi kan. Överbliven skummjölk fraktas också från mejeriet i Malmö till Kristianstad där den indunstas och exporteras som kondenserad mjölk.

DONERA TILL MÄNNISKOR

Slutligen jobbar vi ständigt med att hitta nya kanaler och kunder för att sälja eller donera överblivna produkter istället för att de ska behöva gå till kassation. Skånemejerier driver matsvinnfrågan även i kundledet, där vi bland annat har tagit fram broschyrer som hjälper storhushållen att laga enkla rätter anpassade till våra förpackningsstorlekar.

Varje dag kommer drygt 180 personer till Café David i centrala Malmö som drivs av

Skåne Stadsmission för att få stöd och äta sig mätta. Här finns kostnadsfri frukost, subventionerad lunch, samtalsstöd, rena kläder, dusch och möjlighet att träffa sjuksköterska, läkare och tandläkare. Förra året serverades över 30 000 frukostar och över 22 000 luncher där.

För att minska vårt svinn och skapa ett större värde i våra överskottsprodukter har vi under 2019 fortsatt vårt samarbete med Skåne Stadsmission. Detta innebär att de får upp till två leveranser i veckan bestående av överskottsprodukter som annars hade slängts. Skånemejerier skänkte under 2019 cirka 6 ton mat. Mat som istället för att kastas hamnade i en hungrig mage.

En del av varorna går också till matkasseutdelningen, som vänder sig till unga människor och barnfamiljer. Varje vecka delas mellan 140 och 150 matkassar med näringsriktig och hälsosam mat ut till människor i Malmö.



DJURFODER

Vassle är en biprodukt vid tillverkning av ost och kvarg. Vasslen på Malmömejeriet används som djurfoder men skulle även kunna filtreras och användas som vassleproteinpulver. Detta görs redan i Kristianstad där vasslen från osttillverkningen koncentreras genom att vattnet avlägsnas. Det minskar även onödiga transporter av vatten.

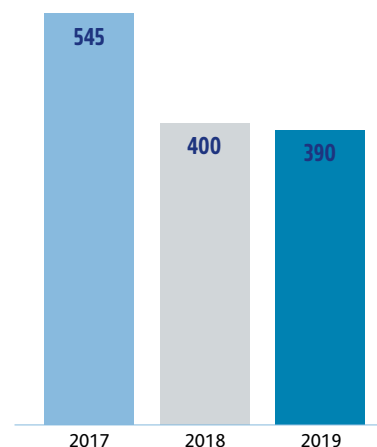
BIOGAS

Produkter i förpackningar som skickas tillbaka till oss från butik, liksom ostsmulor som uppstår när hårdost skärs i bitar och rivs, går vidare till biogasproduktion. Även fett från fettavskiljare i våra anläggningar går till biogas. Två av Skånemejeriers anläggningar drivs helt eller delvis av biogas. Malmömejeriet med hjälp av grönasprincipen och i Hjo produceras gasen av gödsel från en närliggande mjölkgård samt kasserade produkter och slam från mejeriets reningsverk.

MÅLET ATT HALVERA ANDELEN BRÄNNBART AVFALL

Allt avfall innebär brutna kretslopp och Skånemejerier arbetar ständigt med att minska mängden avfall som inte går till materialåtervinning. På ett större mejeri uppstår ett fyrtiotal fraktioner med avfall.

Avfallsronder, optimeringar, information och harmoniserad uppmärksamhet av kärlet har lett till en förbättrad avfallshantering på mejerierna. Målet är att minska det brännbara avfallet med 50 procent jämfört med wellpapp, förpackningar, hårdplast och mjukplast till 2020 jämfört med 2014. Under 2018 passerades 50-procentsgränsen för Malmö Mejeri AB då utfallet var hela 58 procent. Det är mer än 15 år sedan så pass lite brännbart avfall uppstod på mejeriet. På Kristianstads Mejeri AB pågår också förbättringar som förhoppningsvis kommer att leda till att mejeriet närmar sig det uppsatta målet. Minskningen har varit blygsamma 6 procent jämfört med 2014.



FIGUR #17 Brännbart avfall från samtliga fyra anläggningar i ton/år.

På ett ledningsgruppsmöte i slutet av 2018 beslutades att avfallsmålet och andelen brännbart avfall även ska följas upp i Hjordnära Mejeri och på Ostförädlingen under 2019.

GRÖNGASPRINCIPEN En biogasproducent för in biogas på nätet och säljer det till en kund (Skånemejerier), som gör ett avtal med producenten om att reglera biogasandelen till samma mängd som behövs för just den kundens verksamheten. Detta främjar ökad användning av biogas då producenten kan föra in biogas på ett nät någonstans i Sverige och sälja det till en kund som tar ut det på ett annat gasnät.

BÄTTRE FÖRPACKNINGAR – MINDRE MILJÖPÅVERKAN

Högt upp på vår agenda står förbättringar av våra förpackningar. Vi strävar mot så cirkulära flöden som möjligt för att spara både material och energi. Målen är ambitiösa – 100 procent materialåtervinningsbara förpackningar till 2022 och 100 procent förnybara förpackningar till 2030.

En bra förpackning skyddar innehållet länge och gör det enkelt för konsumenten att få ut all mat. Samtidigt orsakar vissa förpackningar stora problem för vår miljö, inte minst i våra hav. Varje år hamnar runt 8 miljoner ton plast i världshaven och en stor del av det är förpackningar. Uppskattningen är att det kommer att finnas mer plast än fisk i haven år 2050 – en härresande tanke.

PLASTINITIATIVET FÖR ÖKAD MATERIALÅTERVINNING

Under 2019 har vi skrivit på Plastinitiativet från DLF (Dagligvaruleverantörernas förening). Det är ett viktigt steg där vi åtar oss att arbeta för 100 procent materialåtervinningsbara förpackningar till år 2022 och 100 procent förnybara förpackningar till år 2030.

Samtidigt har det under senare år skett en kraftig minskning av hur många förpackningar som materialåtervinns i Sverige. Tidigare utgick man från att tre fjärdedelar av alla insamlade plastförpackningar materialåtervanns, men en uppskattning som Avfall Sverige gjort 2020⁶ visar att i nuläget återvinns endast 35 procent av alla insamlade plastförpackningar och blir till nya produkter. Resterande del, 65

procent, går till energiåtervinning. En orsak till detta är för låg efterfrågan på återvunnen plast. Här ligger en stor utmaning eftersom större delen av våra livsmedelsförpackningar egentligen är återvinningsbara.



För att kraftsamla arbetet har vi under året startat en intern förpackningskommitté på Skånemejerier som ska arbeta fram en förpackningsstrategi. En ny förpackning som vi har lanserat under året, och som vi är extra stolta över, är bägaren till Salakis-yoghurten som till nästan 70 procent består av papper. En förpackning som stämmer väl överens

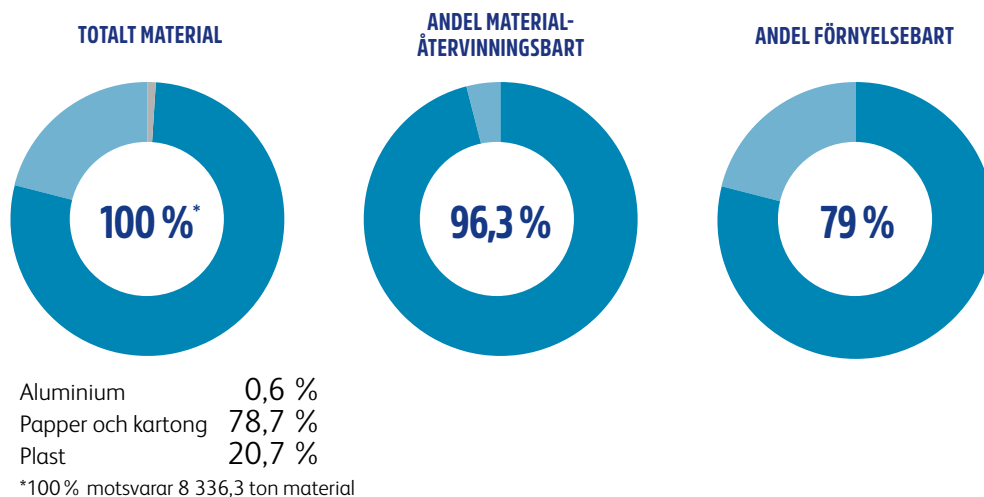
med vår utveckling mot mer växtbaserade och återvinningsbara förpackningar.

En annan viktig fråga i vår förpackningsstrategi är att minska mängden onödiga förpackningsmaterial. Under 2019 har vi till exempel minskat mängden plast i vår förpackning för hushållsost med 10 procent utan att påverka hållbarhet och funktion. Några produkter med sked i locket har tagits bort under året. Idagsläget ser vår andel förnybara och materialåtervinningsbara förpackningar ut som i figuren nedan.

UTVECKLING MOT EN CIRKULÄR EKONOMI

Cirkulär ekonomi är ett begrepp som involverar stora delar av vårt samhälle och Skånemejerier har under många år arbetat med kretsloppstänkandet som utgångspunkt. Inom förpackningsområdet innebär cirkulär ekonomi att så mycket material som möjligt återvinns och återanvänds. Det gör att man ibland måste gå mot ett lite tjockare material av bra plast, för att kunna ta bort ett tunnare som är tillverkat av dålig plast.

⁶ Avfall Sverige (2020) *Reviderade schabloner för beräkning av avfallsindikatorer.*



FIGUR #18 Andel materialåtervinningsbara och förnyelsebara förpackningar.



Om alla svenska hushåll återvann ytterligare en plastförpackning i månaden skulle koldioxidutsläppen minska med 3 600 ton, vilket motsvarar utsläppen från cirka 1 200 bensindrivna bilar eller 675 medelstora villor varje år.

Det krävs både investeringar och ytterligare förpackningsutveckling hos oss och våra leverantörer om vi ska uppnå en högre grad av förnybara och materialåtervinningsbara material samt förpackningar som är enkla att transportera, hantera och återvinna. Det kommer även att krävas att de som hanterar återvinningen av våra förpackningar investerar och skapar möjligheter att återvinna alla typer av förpackningar. Ett exempel är biologiskt nedbrytbara plastförpackningar som idag klassas som en dålig plast i avfallssorteringen, och det behöver ändras.

Vi samarbetar med våra förpackningsleverantörer och FTI (Förpacknings- och tidningsinsamlingen) för att förstå vilka material som bör användas och säkra bästa möjliga materialåtervinningsförmåga i utvecklingen av nya förpackningar. Livscykelanalyser används för att bedöma skillnaden i miljöpåverkan mellan olika förpackningar och hitta möjliga förbättringar. Det dyker upp fler och fler bra förpackningsalternativ, exempelvis PET-flaskor som består av återvunnen plast.

ÅTERVINNING SPARAR RESURSER OCH MILJÖ

I regeringsutredningen Resurs i retur, SOU 2001:102, konstaterades att återvinning av förpackningar är miljömässigt bra. En analys som gjordes av IVL Svenska Miljöinstitutet 2014 visar också att återvinningsgraden spelar större roll för en förpacknings miljöpåverkan än förpackningsmaterialet i sig. Det återvunna materialet som används till nya förpackningar minskar användningen av såväl råmaterial som energi.

Plastkorkar är en väldigt liten del av vårt förpackningsmaterial men är en betydande plastsyndare i världshaven. Korkar på plastflaskor är så små att många djur i havet riskerar att äta dem. Om de sköljs upp på land kan även människor tro att de är mat. Kork på förpackningar kräver att man återvinner sina förpackningar och säkerställer att de inte hamnar i naturen. Här måste vi få med oss våra kunder och konsumenter eftersom det krävs en ändring i beteende om vi ska kunna ta bort existerande förpackningsdetaljer framför allt ur ett bekvämlighetsperspektiv.

STEG FÖR STEG ÅT RÄTT HÅLL

Genom att sänka vikten på våra förpackningar eller ändra deras material kan vi sänka koldioxidutsläppen. Vi jobbar aktivt för att öka hållbarheten på våra produkter och på så sätt minska matsvinnet.

Tillsammans med en förpackningsleverantör har bland annat förpackningen Pure-Pak® Sense utvecklats som är lättare att vika ihop och därför ger mindre matsvinn. Korken på vår Eko-mjölk från Hjordnära och Bravo 2-liters juice har bytts ut till förnybar råvara. Och för några år sedan lanserades en kartongflaska som ersatte plastflaskan för vår drickyoghurt.

Till alla våra pappersförpackningar används FSC-godkänd råvara. FSC, Forest Stewardship Council, är en oberoende, internationell medlemsorganisation som uppmuntrar till miljöanpassat, samhällsnyttigt och ekonomiskt livskraftigt bruk av världens skogar genom certifieringssystemet FSC.

GÖR MILJÖN EN TJÄNST – VÄLJ SVENSK MJÖLK

Svensk mjölk har 60 procent lägre utsläpp av växthusgaser per kilo mjölk än världsgenomsnittet.⁷ När du väljer svensk mjölk, ost, yoghurt och grädde gör du ett hållbart val för både planeten och dig själv. Mjölk är naturligt rik på nyttigheter och innehåller 18 av de 22 viktigaste näringsämnen som vi behöver få i oss varje dag.⁸ Det är ingen slump att mjölk och mjölkprodukter finns med i kostrekommendationer världen över.

KLIMATFAKTA OM MJÖLK

MJÖLK ÄR NATURLIGT NÄRINGSRIK

Forskning⁹ visar att mjölk har flera positiva hälsoegenskaper som inte finns hos berikade livsmedel. Ett livsmedel är nämligen inte bara summan av dess näringsämnen. Det är den unika kombinationen och samverkan mellan alla dessa ämnen som bygger upp ett livsmedel och som också påverkar hur din kropp tar upp näringen.

METANGAS BRYTS NER SNABBARE ÄN KOLDIOXID

Klimatpåverkan från våra svenska mejerivaror handlar bland annat om metangasen som uppstår när korna smälter sitt foder. Metangas är en växthusgas, men till skillnad från koldioxid som stannar kvar i atmosfären i hundratals år, bryts metangas ner på cirka tio år. För att bromsa uppvärmningen av planeten behöver vi minska de fossila koldioxidutsläppen – inte antalet kor.

KORNA GÖR EN INSATS FÖR NATUREN

När korna betar på ängar och i hagar hjälper de till att bevara en stor artrikedom av gräs och örter, som i sin tur ger en stor mångfald av insekter, som i sin tur är mat till många fågelarter. Betesmarker binder också kol i jorden, vilket i sig är bra för klimatet. Det här är dessutom bra resursanvändning, eftersom gräs ofta växer i landskap där man inte kan odla annan mat.

VÄLJ INTE BORT, VÄLJ SVENSKT

De fossila koldioxidutsläppen måste minska, och varje konsument kan vara med och bidra. Bland annat genom att välja svenska livsmedel. Enligt en kartläggning från Naturvårdsverket kan vi minska vårt klimatavtryck betydligt genom att välja mejeriprodukter och andra livsmedel från Sverige.

⁷ Enligt rapporten *Climate Change and the Global Dairy Cattle Sector – The role of the dairy sector in a low-carbon future* från FAO (2019, s. 24) ligger världsgenomsnittet 2015 på 2,5 kg CO₂e och Sverige har, enligt LRF Mjolk 2019, ett genomsnitt på 1 kg CO₂e.

⁸ LRF Mjolk (2019). <https://mjolk.se/dairy-matrix-darfor-ar-mjolk-sa-unikthalsosamt/>

⁹ LRF Mjolk (2019). *Mjölkmatrixen – därför är mjölk så unik hälsosam*, LRF Mjolk: <https://mjolk.se/dairy-matrix-darfor-ar-mjolk-sa-unikt-halsosamt/>



VÅRT ANSVAR FÖR DJUROMSORG

Vår mjölk kommer från gårdar i södra Sverige som sätter kornas hälsa i fokus. Om korna mår bra blir också mjölken bra.

MÅL & RESULTAT



EKOLOGISK PRODUKTION:

Bevara nuvarande mängd ekologisk mjölk jämfört med 2017 (15 %).

STATUS 2019: ► 15 %

NATURBETE:

Bevara ogödslade naturbetesmarker jämfört med 2017 (14 %)

STATUS 2019: ► 14 %

SOJAPRODUKTION:

100 % ansvarsfullt producerad soja.

STATUS 2019: ► 100 %

FODER:

100 % GMO-fritt foder.

STATUS 2019: ► 100 %

FOKUSFRÅGOR:

Samverkan forskning

Biologisk mångfald

Bönderna, våra viktigaste samarbetspartners

Hållbart foder





DJUROMSÖRG – GRUNDEN FÖR VÅRT HÅLLBARHETSARBETE

Varje dag på året ska våra bönder se till att deras kor och anställda har det bra. Det är ett arbete som bygger på engagemang, närvaro och erfarenhet.

God djuromsorg är en självklarhet för att uppnå ett hållbart jordbruk för Skånemejerier. Att ge våra djur bästa möjliga omsorg är logiskt ur affärssynpunkt eftersom vi vill uppnå högsta kvalitet på våra produkter. För att korna ska producera mjölk måste de må bra, och när korna är välmående och friska kan de också producera rätt mängd mjölk.

BÖNDERNA VÅRA VIKTIGASTE SAMARBETSPARTNERS

Att samarbeta med bönderna är en förutsättning för oss, och de globala utmaningar vi står inför behöver vi hantera tillsammans. Vi är otroligt stolta över våra duktiga bönder som gör ett fantastiskt jobb. Genom en god observationsförmåga och goda kunskaper om djurens normala beteende kan de ge sina kor de bästa förutsättningarna för att de ska må bra.

Idag är även modern teknik till stor hjälp på många gårdar. De flesta kor har ett halsband med en avläsare som läser av att kon får rätt foder vid rätt tillfälle, och att rörelseaktiviteten är som den ska vara.

VÄLMÅENDE KOR GER BRA MJÖLK

Skånemejerier samarbetar med 331 gårdar med 46 298 kor, varav 88 procent går i lösdrift. Lösdrift betyder att korna går lösa inomhus under stallsäsongen och kan välja när de vill äta foder eller ligga ner. Alla nya stallar som byggs idag måste enligt lag byggas för lösdrift, så siffran ökar ständigt. Det milda klimatet i södra Sverige innebär även att korna kan ha en längre utevistelse.

I Sverige har vi en djurskyddslag som är till för att måna om våra djur och det är sedan länge förbjudet att använda antibiotika i förebyggande syfte. Statistik från europeiska läkemedelsmyndigheten visar att vi har bland den lägsta användningen i EU – bara Norge och Island har lägre – vilket är ännu en anledning till att värna om vår svenska mjölkproduktion.

När WWF under 2019 släppte "Köttguiden" för att underlätta för konsumenterna att göra hållbara val, blev det en stor nationell diskussion om antibiotika och i guiden uppmanas konsumenterna att välja svenskt och ekologiska produkter.

KVALITETSSÅKRADE GÅRDAR

Vi är det största mejeriet i Sverige som tillämpar oberoende certifiering av våra gårdar genom en tredje part, det vill säga ett externt företag som besöker slumpmässigt utvalda gårdar. Alla gårdar som levererar mjölk till oss är certifierade enligt kvalitetsledningssystemet ISO 9001.

Det förstärker vårt hållbarhetsarbete och skapar transparens när det gäller vilka förbättringar som görs på gården. I certifieringen tittar man bland annat på djuromsorg, mjölk-kvalitet, arbetsmiljö och växtodling. Skånemejeriers internrevisorer besöker gårdarna regelbundet och bönderna gör själva årligen en egenkontroll av sin verksamhet.

88 procent av korna går i lösdrift och 100 procent av alla gårdar är tredjeparts-certifierade enligt ISO 9001.



SAMVERKAN MED FORSKNING

De senaste åren har intresset ökat för hur jordbruket påverkar, men även förbättrar, klimatet och många intressanta forskningsprojekt har initierats. Skånemejerier kommer i samarbete med Sveriges lantbruksuniversitet fortsätta att följa och stödja arbetet med att hitta bättre lösningar.

År 2018 initierade Skånemejerier ett samarbete med SLU, Sveriges lantbruksuniversitet, där målet är att genom samarbete mellan forskare, lantbrukare och andra verksamheter hitta hållbara lösningar för att minska lantbrukets klimatpåverkan.

KAN ALGER I FODER VARA EN DEL AV LÖSNINGEN?

Ett av projekten vi stödjer bygger på forskning från James Cook University i Australien där forskare har sett att alger som blandas i fodret har en förmåga att minska mängden metan som skapas i vommen på kor. Genom att tillsätta rödalgen *Asparagopsis taxiformis* för-

svann 80 procent av djurens metanutsläpp under en 72-dagarsperiod. Under 2019 har vi fortsatt vår dialog med forskarna, men innan metoden kan användas praktiskt återstår frågetecken kring hur mjölk kvaliteten påverkas. Vi behöver också se över algodling och logistik ytterligare för att detta ska bli ett hållbart alternativ. Forskningssamarbetet har fördjupats under året och vi hoppas att vi kan hitta en hållbart producerad fodertillsats med grund i dessa alger. Under våren 2020 testar forskarna algen i foder hos svenska kor för att säkerställa att mjölk kvaliteten är fortsatt god och metanreduceringseffekten är permanent över tid.

NYA PARTNERSKAP FÖR FORSKNING

Skånemejerier deltar också som partner i Partnerskap Alnarp, som är en samverkansorganisation mellan SLU i Alnarp och näringsliv, myndigheter och branschorganisationer i södra Sverige. Här initieras bland annat forsknings- och utvecklingsprojekt, seminarier, examensarbete och mentorsprogram inom områdena jordbruk, trädgård och skog. Under 2019 stöttade Skånemejerier seminarierna Alnarps Mjölkdag och Alnarps Nötköttstag. Skånemejerier deltar specifikt i ämnesrådet för mjölk.

Genom att tillsätta rödalgen *Asparagopsis taxiformis* försvann 80 procent av djurens metanutsläpp under en 72-dagarsperiod.

NATURBETE GER BIOLOGISK MÅNGFALD

Den biologiska mångfalden är livsviktig för att vår planet ska må bra och har en direkt påverkan på våra liv. Vårt odlingslandskap kan både gynna och missgynna den biologiska mångfalden – ett positivt exempel är naturbetesmarker som vi vill bibehålla.

Ekosystemtjänster kan definieras som de produkter och tjänster som naturens ekosystem ger människan och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet. Några exempel är produktionen av mat, foder och fiber. Dessa tjänster är i sin tur beroende av en rad stödjande tjänster som kretslopp av näringsämnen, reglering av vattenflöden, biologisk kontroll och pollinering. Det gör odlingslandskapet så viktigt.

Vi får inte heller glömma andra ekosystemtjänster som våra gårdar också bidrar med, såsom rekreation och det samspel mellan odlingslandskap och betande boskap, som är svårt att efterlikna.

ETT MYLLER AV LIV I NATURBETESMARKER

Utan våra betesdjur skulle våra gräsmarker växa igen. När korna betar ger de plats för hotade och sällsynta arter. Naturbetesmarker är en av de artrikaste miljöerna i det svenska odlingslandskapet enligt WWF. En kvadratmeter naturbetesmark är lika artrik som en kvadratmeter regnskog. Naturbetesmarkerna är hem för hundratals dynglevande insektsarter, men även växter och svampar som vi behöver värna om. Om markerna inte sköts på ett bra sätt med bete, eller slåtter och bete, försvinner den flora och fauna som finns där.

MER FOKUS PÅ NATURBETE OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Idag har vi 9 506 hektar naturbetesmark på deras gårdar. Än så länge har fokus varit att bibehålla naturbetesmarkerna på samma nivå som 2017, det vill säga 14 procent. Dessutom vill vi stärka kommunikationen och lyfta fram de ekosystemtjänster och andra positiva värden som betande djur genererar.

Våra gårdar sörjer för olika typer av markanvändning. Även i gräsyrtorna mellan gårdar och odlingar gynnas både biologisk mångfald och den pollinering som ger oss andra livsmedel som är viktiga för oss, såsom frukt och bär.



Under 2019 hade vi 20 000 besökare på våra populära kosläpp.

SAMVERKAN BÖNDER

Fler och fler konsumenter vill veta varifrån mjölken kommer. Vi vill gärna skapa en närmare kontakt mellan konsumenter och gårdarna för att människor ska känna till produkternas ursprung och förstå deras kulturella och sociala värde.

På våren öppnar våra mjölkbönder upp sina gårdar för allmänheten för att sprida kunskap om mjölkens ursprung, kornas välbefinnande, livet på gårdarna och arbetet bakom varje liter mjölk. Skånemejerier finns där och bidrar med koordinering och stöd till gårdarna inför dessa events.

Under 2019 hade vi till exempel 20 000 besökare på våra populära kosläpp. Vi erbjuder skolklasser att göra studiebesök på våra "besöksgårdar" och under arrangemanget "öppen gård" öppnar några av våra mjölkleverantörer sina gårdar för en dag.



KO-INSLÄPP VISAR HUR KORNA HAR DET PÅ VINTERN

Kosläpp vet de flesta vad det är – men ko-insläpp är en ny idé som en av våra duktiga mjölkleverantörer, Malin Gustavsson, provade för första gången 2019. Hon driver en mjölkgård utanför Ljungby i Småland och ville visa allmänheten hur det ser ut inne i ett modernt stall med lösdrift.

VAD ÄR HÅLLBARHET FÖR DIG?

– Hållbarhet för mig är att tänka långsiktigt, och att ha en plan för det man gör. Både ekonomiskt, miljömässigt och givetvis med en stor tanke på djurvälstånd.

DU HAR UNDER ÅRET HAFT KO-INSLÄPP. VARFÖR DÅ?

– För att alltför många ser bara kor ute på betet, sen blir det vinter och då "försvinner" korna bara. Jag tycker det är viktigt att visa hur fint de har det i våra moderna stall med robot och ryktborste. Men jag tycker förstas fortfarande att det är viktigt att korna får vara ute så mycket som det bara går.

VAD ÄR DET BÄSTA MED ATT VARA BONDE?

– Att ingen dag är den andra lik. Att man får följa årstiderna. Och att man aldrig kan bli fullärd, det finns alltid nya saker att lära sig och bli bättre på. Och förstås att jag får jobba med dessa fantastiska kossor också.

DU ÄR EN AV SKÅNEMEJERIERS BESÖKSGÅRDAR. VAD INNEBÄR DET?

– Det innebär att jag tar emot besök på gården, mestadels skolklasser. Det är roligt att få berätta om min vardag och om hur verkligheten ser ut här på gården. Det är viktigt att barnen får se hur maten produceras.

VAD TYCKER DU ÄR DET BÄSTA FODRET SETT UR ETT HÅLLBARHETSPERSPEKTIV?

– Bete eller vallfoder som är odlat i närheten av gården.

HUR SER DU PÅ HÅLLBART JORDBRUK?

– Det är givetvis viktigt att vi jobbar vidare med hållbarhet, men samtidigt ligger Sveriges lantbrukare i framkant när det gäller det arbetet vilket jag tycker är viktigt att upplysa våra svenska konsumenter om.

VAD TYCKER DU ATT VI SOM KONSUMENTER BEHÖVER FÖRSTÅ BÄTTRE NÄR DET GÄLLER LANTBRUKETS FRAMTID OCH ETT HÅLLBART JORDBRUK?

– Jag tror att konsumenterna behöver få en större förståelse för hur ett lantbruk funkar i praktiken och allt som vi gör för att skapa en hållbar livsmedelsproduktion ute på gårdarna. Att vi lantbrukare självklart jobbar för det bästa i vår miljö, eftersom vi inte bara lever på jorden utan även av vad den kan ge.

– Våra svenska konsumenter måste ha en tro på landets bönder och välja våra svenska livsmedel. Det behövs för att den svenska produktionen ska kunna öka så att vi kan minska importen av mat som produceras under sämre förhållanden för både djur, miljö och människor.

HÅLLBART FODER

Bra foder är viktigt för att våra kor ska må bra. Hur fodret har producerats är också viktigt för naturen. Lokalproducerat foder skapar mindre klimatpåverkan, och bättre kontroll av växtodlings- och gödslingsplaner innebär en minskad risk för övergödning i sjöar och vattendrag.

Skånemejerier kräver att alla gårdar gör en foderanalys varje år för att optimera utfodringen av djuren. Genom att veta hur mycket näring som finns i fodret och att rätt mängd kraftfoder används minskar risken för onödiga utsläpp av växtnäring.

Genom våra verifieringskrav och kontroll av växtodlings- och gödslingsplaner kan vi säkra att stallgödsel används på rätt sätt, och att man planerar sin användning av mineralgödsel, sitt kvävebehov och andra viktiga parametrar för växtodling väl.

VÄRNA MARK OCH VATTEN

Markens egenskaper är oerhört viktiga när kornas foder odlas. Majoriteten av alla gårdar som odlar foder till våra mjölkleverantörer genomför en markkartering för att fastställa markens innehåll av växtnäring, kalkinnehåll, jordart och mullhalt.

De tar också fram en växtnäringsbalans för att mäta skillnaden mellan tillförd och bortförd växtnäring, allt för att kunna anpassa gödsling och kalkning efter behov. Ingen gödsling får ske nära vattendrag och all gödsel måste köras ut på fälten enligt strikta regler.

ANSVARFULL PRODUKTION AV FODER

Vallfoder (gräs, klöver och baljväxter) utgör en stor del av de svenska kornas foder. För detta foder är bekämpningsmedelsanvändningen låg. Däremot används kemiska bekämpningsmedel i odlingen av det spannmål och kraftfoder som korna också får. I vår gårdscertifiering följer vi upp användningen av växtskyddsmedel och att detta görs på ett ansvarsfullt sätt.

Våra gårdar sörjer för olika typer av markanvändning. Även i gräsyrtorna mellan gårdar och odlingar gynnas både biologisk mångfald och den pollinering som ger oss andra livsmedel som är viktiga för oss, såsom frukt och bär.

HÅLLBART ODLAD SOJA

Soja är en proteinkälla i djurfoder. Andelen soja i svenska mjölkors foder är ungefär 2 procent i genomsnitt enligt LRF Mjolk. Skånemejerier har skrivit under Soja-dialogen,

vilket kräver att all soja som är kopplad till våra animaliska produkter är ansvarsfullt producerad enligt ProTerra eller RTRS (Round Table on Responsible Soy) samt att odlingar inte sker i unika naturområden som Atlantregnskogen, Cerrado eller Amazonas. Ansvarstagandet omfattar Skånemejerier AB:s alla dotterbolag.

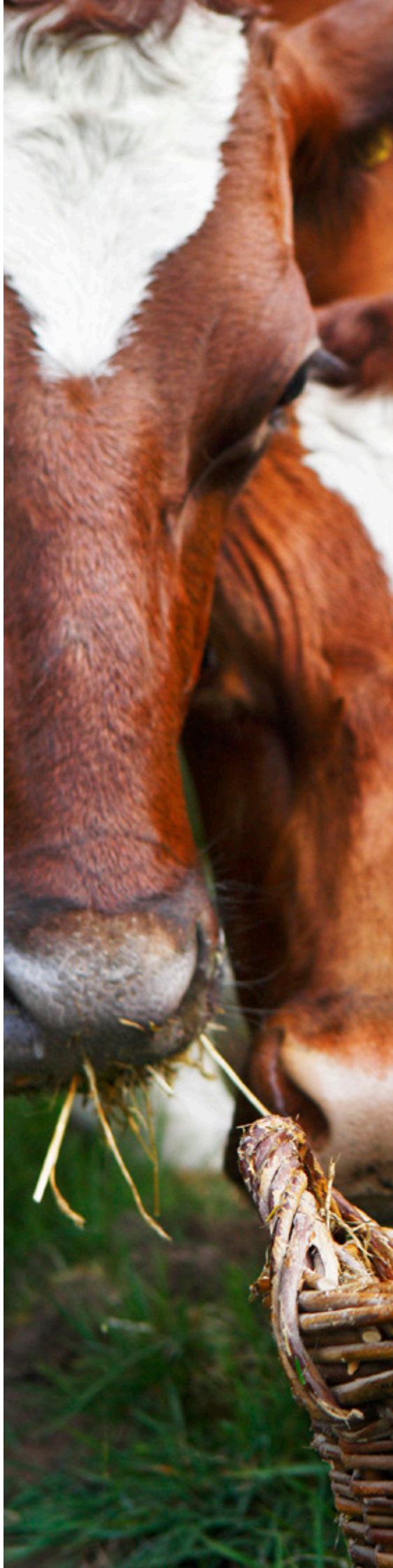
Att kräva ansvarsfullt producerad soja på våra gårdar är en sak, men det är svårt att göra detsamma för de animaliska produkter vi importerar. Därför köper vi certifikat som motsvarar den mängd soja som dessa produkter är kopplad till. Vi får hjälp av Soy4Brands för att göra detta på ett bra sätt. Soy4Brands är en organisation som arbetar för en hållbar regional utveckling i bland annat Brasilien, som huvuddelen av sojan kommer ifrån. Certifikaten går till RTRS-certifierade gårdar.

Under 2019 har vi valt att även stödja gårdar som producerar GMO-fri ansvarsfull soja. Den GMO-fria sojan produceras i den brasilianska Cerrado-regionen och certifikaten är de första som har sålts i Sverige. Intäkterna från försäljningen gick till Fazendas Bartira som har arbetat med investering i agrikulturutveckling i Brasilien i över 30 år.

ÄR EKOLOGISKT FODER MER HÅLLBART?

Under en tid har det debatterats gällande huruvida ekologiskt foder är mer hållbart än konventionellt foder. Viktigt att poängtera i denna debatt är att ekjordbruket genererar bättre förutsättningar att klara klimatförändringarna. Runt ekjordbruket finns nämligen fler djur och växter som ökar våra möjligheter att bättre hantera till exempel översvämningar, torka och insektsangrepp.

I den ekologiska produktionen är konstgödsel förbjudet. Istället krävs noggrann planering, där grödor varieras och där baljväxter är viktiga för att tillföra näring till marken. Varken ekologiskt eller konventionellt jordbruk har löst problemen med näringsförluster, men att inte använda konstgödning är ett steg på vägen. I framtiden måste jordbruket hushålla ännu mer med växtnäringen.



Runt ekajordbruken finns fler djur och växter som ökar våra möjligheter att bättre hantera exempelvis översvämningar, torka och insektsangrepp.

VÅRT ANSVAR FÖR RELATIONER

Vi tar långsiktigt ansvar för våra medarbetare och våra affärer med leverantörer, kunder och andra samarbetspartners.

MÅL & RESULTAT



ANSVARSFULLA LEVERANTÖRER:

100 % av våra betydande leverantörer har skrivit under Skånemejeriers uppförandekod.

STATUS 2019: Se kapitel Relationer avsnitt Ansvar i leverantörskedjan

MEDARBETARUNDERSÖKNING:

Minst 95 % svarsfrekvens.

STATUS 2019: ► 71 %

SJUKFRÅNVARO:

Max 4 % total sjukfrånvaro.

STATUS 2019: ► 4,95 %

OLYCKOR:

Olycksfrekvens på 15 LTI (LTI = antal olyckor med mer än en dags frånvaro, gånger en miljon och delat på totalt antal arbetstimmar).

STATUS 2019: ► 11,65 LTI

TILLBUDSRAPPORTERING:

Minst 455 rapporterade tillbud.

STATUS 2019: ► 536

FOKUSFRÅGOR:

Ansvarsfulla leverantörer
Hållbar arbetsplats
Säkerhet
Mångfald och jämställdhet





ANSVAR I LEVERANTÖRSKEDJAN

En stor del av Skånemejeriers inköp handlar om råvaror. Främst mjölken, men i vårt sortiment finns allt från närproducerade, ekologiska produkter till importerade kvalitetsprodukter. Att vi har kontroll över inköpen av färdiga produkter, insatsvaror som till exempel juiceråvara, fruktberedningar, rengöringskemikalier, energi och annat som behövs för att förse konsumenterna med produkter är viktigt för att säkra en ansvarsfull och hållbar försörjningskedja.

Vår ambition är att de val vi gör ska ha en positiv inverkan på våra affärspartners och deras omgivningar i vår leverantörskedja. Vi kontrollerar och följer upp våra leverantörer för att säkra hela värdekedjan från jord till bord – och målet är att utvärdera alla leverantörer baserat på en riskanalys och uppföljning av inlett samarbete enligt våra kravspecifikationer. Om vi inte följer upp och dokumenterar efterlevnaden noggrant finns det risk för att vår verksamhet bidrar till bland annat onödiga utsläpp, barnarbete och negativ klimatpåverkan.

REVIDERAD UPPFÖRANDEKOD I FOKUS

En av våra viktigaste uppgifter är att säkerställa att alla inköp från leverantörerna sker på etiska grunder och att de följer vår uppförandekod samt de tio principerna i FN:s Global Compact som vår uppförandekod bygger på. I praktiken innebär det att de råvaror och ingredienser som används i våra produkter måste vara hållbart odlade, producerade utan korruption och med mänskliga rättigheter i fokus.



Skånemejeriers uppförandekod reviderades under 2019. Alla anställda förväntas rapportera avvikelser från uppförandekoden och kan göra detta anonymt. Mottagna rapporter ut-

värderas och en intern utredning görs vid behov. Under 2020 går samtliga chefer på Skånemejerier en utbildning om den nya uppförandekoden. Övriga medarbetare deltar i en online-utbildning.

För att vi på Skånemejerier ska kunna bidra till en hållbar utveckling räcker det inte att vi enbart ställer krav på oss själva, vi måste även se till att våra leverantörer bedriver ett ansvarsfullt och hållbart arbete. Skånemejerier strävar efter långsiktiga affärsrelationer som bygger på förtroende och ömsesidigt värdeskapande. När Skånemejerier ingår avtal med en leverantör eller samarbetspartner ställer vi krav på att denne bedriver ett ansvarsfullt företagande.

Vi förväntar oss att alla våra leverantörer och affärspartners ska bedriva sina affärer på ett ansvarsfullt sätt vilket inkluderar att följa Skånemejeriers uppförandekod och internationella standarder för mänskliga rättigheter, som FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och Internationella Arbetsorganisationens (ILO:s) kärnkonventioner. Vi ställer också krav på att våra leverantörer bedriver ett aktivt förebyggande arbete för att minska sin miljöpåverkan.

Skånemejeriers inköp sker genom ett samarbete mellan Skånemejerier och moderkoncernen Lactalis, och vi följer Lactalis riktlinjer för inköp av råvaror och förpackningsmaterial. Leverantörerna utvärderas utifrån deras förmåga att uppfylla de ställda kraven. Generellt är dessa krav uppdelade i två delar: stödjande dokument och riskbedömningar. Läs mer om dessa krav i vår uppförandekod som finns på vår hemsida. Skånemejerier deltar också i ett globalt nätverk med Lactalis samtliga revisorer, där vi tillsammans utvecklar de revisioner som görs på plats hos leverantörerna.



NOLLTOLERANS MOT MUTOR OCH KORRUPTION

Skånemejerier och dess medarbetare får aldrig utnyttja mutor, bestickning eller otillåten ersättning av någon form i relation med kunder, leverantörer, myndigheter eller andra beslutsfattare i syfte att till exempel skapa eller behålla affärer. Erbjudanden om representation får endast accepteras om de ligger inom ramarna för god affärssed. Vid tveksamhet kring vad som gäller i ett enskilt fall ska anställda vid Skånemejerier alltid kontakta närmaste chef för vägledning. Det har inte skett några överträdelse i förhållande till mutor och korruption under 2019.



För mer information, se intervjun med vår inköpsdirektör Gary Curty på vår hemsida.

VÅRT ANSVAR FÖR ANSTÄLLDA: EN HÅLLBAR ARBETSPLATS

Skåne mejerier arbetar för goda arbetsvillkor i företaget och i hela värdekedjan. Detta omfattar, bland mycket annat, arbete kring frågor om mångfald och jämställdhet, icke-diskriminering, föreningsfrihet och kollektivavtal, utbildning, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen.

MÅNGFALD EN TILLGÅNG

Skåne mejerier strävar efter ett inkluderande arbetsklimat där alla medarbetare ska behandlas likvärdigt med respekt, hänsyn och uppskattning för den enskilda individen. Genom att beakta och tillvarata olikheter får företaget möjlighet till en bred och varierad erfarenhet. Detta är en betydande tillgång som bland annat innebär en större och bredare förståelse för kunder och marknader i omvärlden vilket ökar företagets möjlighet för tillväxt. Som ett stöd i detta arbete har företaget en mångfaldspolicy som understryker vikten av att arbeta för en inkluderande arbetsplats och agera på de eventuella anmälningar kring diskriminering och kränkande särbehandling som inkommer.

Vidare har företaget anställt medarbetare med nedsatt arbetsförmåga på grund av funktionsnedsättning där arbetsförmedlingen står för en del av lönen för att kompensera

för de anpassningar som kan behöva göras på arbetsplatsen. Skåne mejerier har också välkomnat ett flertal praktikanter med utländsk bakgrund för att underlätta deras väg in på den svenska arbetsmarknaden.

FACKLIG SAMVERKAN UTVECKLAR FÖRETAGET

Representanter från företaget och de fackliga organisationerna samverkar på olika sätt för att utveckla företagets effektivitet, lönsamhet och konkurrenskraft. Det skapar förutsättningar för sysselsättning, trygghet och utveckling i arbetet.

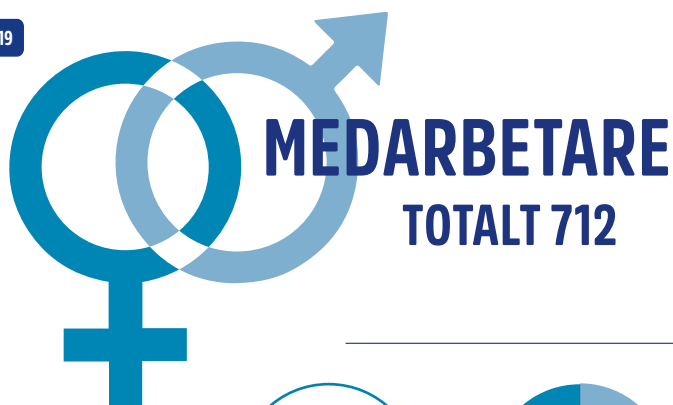
Special Negotiation Board är Lactalis forum där arbetstagarrepresentanter i de EU-länder som Lactalis har större verksamheter i träffar företagsrepresentanter från koncernen för att diskutera landsövergripande frågor. Skåne mejerier medverkar med en facklig representant.

EN SÄKER ARBETSPLATS

Som ett led i att främja en säker och god arbetsmiljö har Skåne mejerier och de fackliga organisationerna enats om att utveckla arbetet med att verka för alkohol- och drog-fria arbetsplatser. Bland annat måste alltid slutkandidater inför anställning på Skåne mejerier lämna ett drogtest med negativt resultat. Vidare genomförs från och med januari 2020 slumpvisa alkohol- och drogtest, vilket innebär att ett externt företag kommer oannonserat och tar prover på slumpvis utvalda medarbetare.

Vid samtliga anläggningar finns sedan hösten 2019 också en alkometer som kan användas om medarbetare eller entreprenör misstänks vara alkoholpåverkad på arbetsplatsen.

FIGUR #19

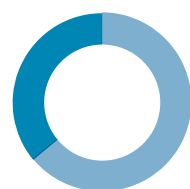


FASTANSTÄLLDA		VISSTIDSANSTÄLLDA	
Totalt	682	Totalt	30
Varav män	517	Varav män	23
Varav kvinnor	165	Varav kvinnor	7

HELTIDSANSTÄLLDA		DELTIDSANSTÄLLDA	
Totalt	651	Totalt	61
Varav män	497	Varav män	47
Varav kvinnor	154	Varav kvinnor	14



100 % av de anställda är anslutna till kollektivavtal.



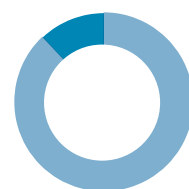
LEDNINGSGRUPPEN

Totalt	14
Varav män	10
Varav kvinnor	4



TJÄNSTEMÄN

Totalt	302
Varav män	177
Varav kvinnor	125



ARBETARE

Totalt	407
Varav män	364
Varav kvinnor	43

■ Män ■ Kvinnor

Skillnaden mellan arbetare och tjänstemän är de arbetsuppgifter man utför och det medför att man tillhör olika fackförbund, som i sin tur har olika strategier i sina kollektivavtal.



LEDARSKAPsutveckling HÖGT PÅ AGENDAN

Ledarskapet har en stor inverkan på arbetsmiljön och på hur gruppen och företaget presterar – både på kort och lång sikt. Det innebär att det är viktigt att ge chefer goda förutsättningar att utföra sina uppdrag.

Skånemejerier har därför satsat mycket på utbildningar inom ledarskapsområdet samt möjligheter att skapa kontakter och nätverk inom företaget. Då ledarskap är ett av våra fokusområden och ett område som aldrig blir avslutat kommer vi att fortsätta arbeta med detta under kommande år.

ATMOSFÄR – SKÅNEMEJERIERS MEDARBETARUNDERSÖKNING

En gång om året genomförs Skånemejeriers medarbetarundersökning ATMOSFÄR. Undersökningen syftar till att fortsätta förbättra arbetsförutsättningarna och arbetsmiljön. Svarsfrekvensen 2019 var för bolaget som helhet 71 procent, vilket var en nedgång jämfört med undersökningen 2018. Nedgången antas bero på IT-relaterade svårigheter att besvara enkäten.

Utifrån resultatet tar varje team fram en handlingsplan med ett antal åtgärder som ska bidra till en positiv utveckling av avdelningens arbete. Fortsatta fokusområden för Skånemejerier som helhet är arbetsmiljö, kompetensutveckling, ledarskap, en säker arbetsplats samt innovation och hållbarhet.

MEDARBETARENGAGEMANG

Engagemang och delaktighet är viktigt för att det ska vara roligt, utvecklande och enkelt att arbeta tillsammans. Det leder också till att medarbetare trivs på jobbet, är motiverade i sitt arbete – och mår bättre! Engagemang leder dessutom till en mer framgångsrik organisation och ett hållbart arbetsliv.

Några engagerade medarbetare i Malmö har på eget initiativ startat gruppen "Social Mu". De planerar och genomför aktiviteter där medarbetare kan träffas utanför arbetet för att lära känna varandra, hitta på roliga saker och därmed öka känslan av samhörighet och trivsel. Under 2019 arrangerades till exempel afterwork och bouletävling och de var också medarrangörer till årets julfest.

VÅRT ANSVAR FÖR ANSTÄLLDA: EN STARK SÄKERHETSKULTUR

Skånemejerier har en nollvision för arbetsplatsolyckor. Vi sätter säkerheten framför allt och detta har alltid högsta prioritet i vårt dagliga arbete.

Säkerhetsarbetet är ett gemensamt ansvar och ska vara integrerat i våra arbetsmetoder, beslut och projekt. Det är viktigt att alla deltar och bidrar till en säker arbetsplats. Vi har en säkerhetspolicy från Lactalis och en lokal policy för systematiskt arbetsmiljöarbete som beskriver hur verksamheten ska bedrivas genom kartläggning av risker, mål för arbetsmiljöarbetet, åtgärder och handlingsplaner. Där finns också information om ansvarsfördelning, befogenheter och resurser, introduktion, årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet och skriftlig dokumentation av rutiner.

UTVECKLA DET SYSTEMATISKA ARBETSMILJÖARBETET

Det finns en skyddskommitté med möten varje kvartal där arbetsgivare, skyddsombud och fackliga representanter deltar. Här diskuteras eventuella olyckor, åtgärder och andra förbättringar som kan göras avseende arbetsmiljö. I fokus står de tidiga riskobservationerna kombinerat med det förebyggande arbetet, en ökad tydlighet och en utvecklad uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM).

Under kommande år fortsätter arbetet med att utveckla säkerhetskulturen, och att ytterligare fördjupa det goda ledarskapet och samverkan med fackliga representanter. Viktigt att lyfta är också individens ansvar för den egna och kollegornas arbetsmiljö.

MINSKAT ANTAL OLYCKOR I PRODUKTIONEN

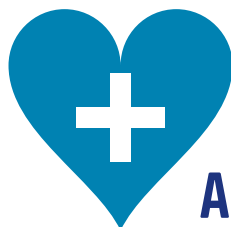
Olycksfrekvensen har det senaste året vänt från en tidigare negativ trend. Olycksfrekvensen mäts genom antal olyckor med mer än en dags frånvaro, gånger en miljon och delat på totalt antal arbetstimmar. Målet för olycksfrekvensen (LTI) 2019 var 15,0 och resultatet blev 11,65. Det är en kraftig sänkning jämfört med 2018 när olycksfrekvensen låg på 19,06.

Vi mäter även svårighetsgraden på skadorna, det vill säga hur många dagar man är borta vid en skada (antalet sjukdagar p.g.a. arbetskada * 1000 / antal arbetade timmar). Det mätetalet har också minskat avsevärt, från 0,120 till 0,063, vilket betyder att vi har halv-

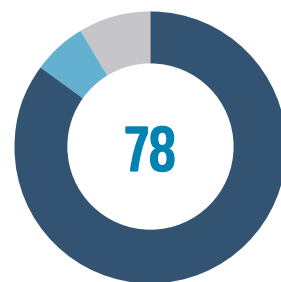
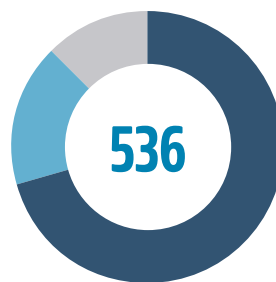
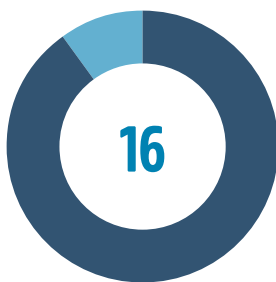
erat de antal dagar som anställda är hemma på grund av skada. Detta kan visa på två saker – att vi inte har allvarliga skador med lång skadefrånvaro, men också på att vi har blivit bättre och snabbare på att gå in i en rehabiliteringsfas och möjliggöra andra arbetsuppgifter för den skadade.

Majoriteten av de skador vi har haft under 2019 kan härledas till ordning och reda samt beteende, och vi kommer att fokusera extra mycket på det framåt. Vi kommer att förprojektera för att implementera en standardiserad metod för ordning och reda (5S) i produktionen och att arbeta med beteendebaserad säkerhet (BBS). Målet är att till 2020 nå en olycksfrekvens (LTIFR) på 11.

FIGUR #20



ARBETSSKADOR 2019



KPI ARBETSMILJÖ SKÅNEMEJERIER 2019	2018	2019	MÅL
Skadefrekvens (Antal skador med frånvaro * 1 000 000 / Antal arbetade timmar)	19,06	11,65	<15
Skadornas svårighetsgrad (Antal sjukdagar p.g.a. arbetskada * 1000 / Antal arbetade timmar)	0,120	0,063	0,100
Antal rapporterade tillbud	284	536	455 (0,7/anställd)

Antalet arbetsskador har minskat. En bidragande anledning är att vi sedan 2017 nästan har femfaldigat tillbudsrapporteringen!

"När en olycka sker är det viktigaste att hitta grundorsaken, och inte bara reagera på den direkta orsaken. Om någon halkar och ramlar på en isfläck vet vi att den direkta orsaken är hal is. Men vad är grundorsaken? Har området inte sandats? I så fall varför? Behöver vi förbättra någon process?"

I slutändan handlar det om tillit. När medarbetarna litar på varandra och sina chefer känner de sig trygga med att berätta att de har gjort fel, att olyckan har skett på grund av något som de gjort eller inte gjort. Därefter samarbetar teamet för att hitta grundorsaken, lära sig av situationen och göra förändringar – det är det bästa sättet att säkerställa att medarbetarna engagerar sig i sin egen arbetsmiljö och säkerhet."

RICKARD VILLELL

OHS-Manager and Property Loss Prevention

KARTONGMATCHEN:

245 000 elever och
förskolebarn deltog.

KALVINKNATET:

30 000 barn sprang.

TOUGHEST:

110 000 deltagare.



HJÄRTEFRÅGOR I SAMHÄLLET

Skånemejerier vill gärna uppmana till bättre kosthållning och hälsa, både genom våra produkter och vårt engagemang i samhället. Återvinning, matvinn och jämställdhet är andra frågor som ligger oss varmt om hjärtat.

KALVINKNATET – ETT LOPP PÅ BARNENS VILLKOR

Kalvinknatet är ett tävlingslopp där alla är vinnare. Som deltagare kan man verkligen känna hur roligt det är att röra på sig! Vårt engagemang i Kalvinknatet sträcker sig långt tillbaka i tiden, och populariteten bara ökar. Redan när barnen har fyllt två år kan de börja springa tillsammans med en förälder eller ett syskon.

Loppen arrangeras på ett tjugotal orter i Skåne, Halland och Blekinge under maj månad tillsammans med Malmö Allmänna Idrottsförening och lokala friidrottsklubbar. Kalvinknatet genererar cirka en miljon kronor som går till klubbarnas barn- och ungdomsaktiviteter.

Med denna familjefest når vi uppemot 90 000 personer med budskapet om vikten av att röra på sig. Därför känns detta initiativ värdefullt och vi kan se hur barnen hittar glädjen i fysisk aktivitet år efter år.

ÅTERVINNINGSHJÄLTAR GER VÅRA MJÖLKKARTONGER NYTT LIV

För att främja hållbar konsumtion och nå ut till nästa generations återvinnare har vi under några år engagerat oss i Kartongmatchen, ett projekt initierat av Tetra Pak i samarbete med Världsnaturfonden.

Kartongmatchen pågår över hela landet och inspirerar till lekfull information och kreativa tävlingar för att öka insamlingsgraden av dryckeskartonger. Under hösten 2019 uppmuntrade vi förskolor och skolor att anmäla sig till tävlingen med målet att öka medvetenheten bland unga om återvinning av förpackningar.

TOUGHEST – NORDENS STÖRSTA OCH LEDANDE HINDERBANELOPP

Toughest är Nordens ledande hinderbane-lopp. Med Lindahls som huvudsponsor kan det inte bli annat än maxat. I Lindahls stora tält bjöds det på kvargprodukter, och personal från Skånemejerier både sprang själva i loppet och peppade andra.

Loppet arrangerades i fyra städer och lockade över 110 000 besökare. Ännu fler var där för att se familj, vänner och kollegor kravla i lera, klättra över tuffa hinder och svettas fram till målgång – där de fick ta emot en stärkande proteinshake från Lindahls.

VÅRT ANSVAR FÖR HÄLSA

Mjölkråvaran innehåller flertalet av de näringsämnen vi behöver. Livsmedelsverket rekommenderar mejerivaror som en hörnsten i en hälsosam kost.

MÅL & RESULTAT



SKÅNEMEJERIERS MÅVÄL-INDEX:

100 % av våra produkter uppfyller Skånemejeriers Måväl-index för hälsosam produktutveckling. Status 2019: Läs mer på sidan 69

KLAGOMÅL:

Maximalt tre reklamationer per miljon sålda förpackningar.

STATUS 2019 ► 10,9 st.

FOKUSFRÅGOR:

Hälsostrategi
Ökad kunskap om näring
Hög produktkvalitet





HÄLSOSAM PRODUKTUTVECKLING

Vi vill bidra till bättre folkhälsa genom våra produkter. Mjölk är ett mycket näringsrikt livsmedel som innehåller 18 av de 22 viktigaste näringsämnen som en människa behöver få i sig varje dag. Därför försöker vi hela tiden ta tillvara och lyfta fram näringsrikedomen i våra produkter.

Näringsämnena som kalcium och jod är viktiga för oss människor och vi berikar dessutom produkterna med den form av vitamin D som kroppen bäst kan använda. Enligt Livsmedelsverket bidrar konsumtion av mager mjölk och magra mjölkprodukter till en minskad risk för några av våra vanligaste folksjukdomar (diabetes typ 2, stroke och andra hjärt- och kärlsjukdomar). När det gäller barn visar en undersökning beräknad på förskoleluncher att mjölk som måltidsdryck tryggar näringsintaget hos barn, i synnerhet när de äter lite eller ingen lunch alls.¹⁰

Enligt Riksmaten 2010–2011 bidrar mjölk och mjölkprodukter med följande andel av näringsintaget i svenskarnas kost:

- ☛ protein: 11 % (+7 % från ost)
- ☛ vitamin D: 12 %
- ☛ riboflavin: 22 %
- ☛ vitamin B₁₂: 18 % (+7 % från ost)
- ☛ folat: 9 %
- ☛ kalcium: 47 % (inkl. ost)
- ☛ magnesium: 9 %
- ☛ selen: 10 %
- ☛ zink: 10 % (+6 % från ost).

Detta innebär att mjölk innehåller mer näring än någon annan dryck.

UTVECKLING FÖR BÄTTRE HÄLSA OCH MILJÖ

I vår innovationsprocess görs alltid en riskvärdering vid val av ingredienser och råvaror. Exempelvis undviker vi palmolja eller ingredienser med transfettsyror i våra produkter eftersom forskning visar att de är förknippade med miljö- respektive hälsorisker.

Så långt det är möjligt erbjuder vi produkter med hänsyn till ekologi, fetthalt, sockerhalt och laktos. Vi erbjuder produkter till olika målgrupper som på ett eller annat sätt bidrar till konsumentens hälsa, till exempel för träning eller viktkontroll, vegetariskt alternativ eller produkter som har ingredienser med funktionella egenskaper. Vi följer också trenden i samhället att vi ska äta mer fibrer, frukt och grönt istället för kött.

I vårt utvecklingsarbete har vi de senaste åren arbetat fram en hälsopolicy. Här är ett urval av punkter som tas upp där:

- Vi ska alltid sträva efter så bra smak som möjligt men samtidigt ska vi hela tiden försöka att minimera andelen av socker och salt.
- Produkternas funktionalitet är viktig men vi ska försöka undvika tillsatser.
- Vi ska sträva efter att hitta hygieniska och tekniska lösningar för att ha en så lång hållbarhet som möjligt utan att använda konserveringsmedel.
- Vi ska aktivt delta i forskning och nätverk som handlar om nutrition och produkters inverkan på vår hälsa.

NYA PRODUKTER UNDER ÅRET

Under 2019 har vi lanserat 46 nya artiklar. Majoriteten (64 procent) uppfyller kraven i vår hälsopolicy och det är främst produkter med sötningsmedel som drar ner resultatet. Bortser vi från det så ligger vi på mer än 90 procents måloppfyllnad.

Exempel på produkter som lanserats är:

- Skånemejerier Bara yoghurt och drick-yoghurt, som innehåller yoghurt och frukt, inget annat.
- Skånemejerier MåVäl laktosfri choklad-mjölk som inte innehåller vare sig socker eller sötningsmedel.

- Flera nya Bravo-juicer och -smoothies som såklart innehåller endast frukt.
- Lindahls PRO, ett unikt koncept av funktionella kvargprodukter helt utan tillsatt socker.
- Allerum Crème Cheddar och Svensk Karaktär är helt nya produkter inom sin kategori – färskostar med smak av hårdost och med färre tillsatser än konkurrerande produkter på marknaden.
- Salakis matlagingsyoghurt, helt utan tillsatser och med låg sockerhalt i en miljövänlig förpackning.
- Allerum Gold – fantastiskt god ost inspirerad av holländsk osttradition, och precis som all vår ost helt utan tillsatser.

Under 2020 och framåt fortsätter vi att vidareutveckla Skånemejeriers Bara-sortiment. Vi ser också en trend kring maghälsa och försöker ta fram bra produkter inom det området. Bravo fortsätter att ta fram nya juicer och smoothies, i nya miljövänliga förpackningar. När det gäller vårt sortiment av ost pågår några intressanta projekt, men troligtvis kommer dessa produkter inte förrän under 2021.

¹⁰ LRF Mjolk (2019) Hjärtat mjölk <https://mjolk.se/mjolk-kampen-mjolk-overlatsen-maltidsdryck-i-skolan/>



Bravo Smoothie innehåller 100 procent frukt och bär, samt ett flertal vitaminer som stärker kroppen.





Intervju Anna Oliw, utvecklingschef

VILKEN HÅLLBARHETSFRÅGA ÄR VIKTIG FÖR DIG I DIN ROLL?

– Jag tycker det är viktigt att se på helheten när det gäller hållbarhet. Att vi som företag ska producera våra produkter på ett hållbart sätt, och att våra bönder ska ta hand om korna och jorden på ett hållbart sätt.

HUR JOBBAR SKÅNEMEJERIER MED HÄLSOSAM PRODUKTUTVECKLING?

– Hälsa kan uttryckas på många olika sätt. För vissa är det mat utan fett, socker och E-nummer, för andra är det mat som är rik på protein, fiber, vitaminer och så vidare. Under utvecklingsarbetet behöver vi veta vilken målgrupp som produkten vänder sig till, och utifrån det försöker vi få den nya produkten

så hälsosam som den målgruppen vill ha. Vi jobbar med ett tacksamt livsmedel, mjölk, så redan idag är det lätt för oss att ta fram naturliga och näringsrika produkter. Vi behöver exempelvis inte tillsätta några transfetter eller palmolja och ytterst få andra tillsatser.

– I slutet av året har vi även börjat skissa på ett slags "hälsoindex" på våra produkter. Tanken är att det ska vara ett hjälpmedel genom att beskriva vilka av våra produkter som är mer hälsosamma än andra och varför. Innehåller produkten tillsatt socker och salt så ger det ett sämre värde än produkter som innehåller mycket vitaminer, mineraler och fiber.

HUR HÄNGER NÄRING OCH KLIMAT IHOP?

– När vi jämför klimatavtryck mellan livsmedel tycker vi också att det är relevant att ta hänsyn till näringen som fås av livsmedlet. Alla livsmedel har ett avtryck på klimatet men alla livsmedel ger inte så mycket näring. Mjölk har exempelvis åtta gånger mer näring än havredryck och dubbelt så mycket näring som sojadyck.¹¹ Mjölk innehåller alla essentiella aminosyror som vi behöver, är rik på protein, vitamin D, kalcium och vitamin B₁₂.

OM DU SKULLE BYTA PLATS MED NÅGON PÅ FÖRETAGET? VEM SKULLE DET VARA?

– Nej, jag vill inte byta plats med någon. Mitt jobb är det bästa.

VAD ÄR DU EXTRA STOLT ÖVER SOM HÄNT UNDER 2019?

– Att jag har fantastiska medarbetare i min grupp och att vi har roligt varje dag på jobbet. Annars tycker jag vi har lanserat ett par väldigt intressanta innovationer: chokladmjölk helt utan tillsatt socker och Lindahls ProPlus med hög andel vassleprotein.

VAD ÖNSKAR DU ATT VI KAN GÖRA 2020 FÖR ATT BLI SVERIGES MEST HÅLLBARA MEJERI?

– Jag skulle vilja att vi börjar arbeta mer med regenerativt jordbruk. Även forskningen som pågår kring foder till korna är jätteintressant och jag hoppas det kommer nya spännande resultat där. På mejeriet behöver vi arbeta med hållbarhet kopplat till kvalitet.

Under 2019 har vi utvecklat Skånemejeriers Måväl-index. Det är ett stöd för att beskriva hur hälsosamma våra produkter är.



¹¹ Källa: Smedman, Annika m.fl. (2010). Nutrient density of beverages in relation to climate impact. Food & Nutrition Research, 2010: 54.

SÄKERHET, HÄLSA OCH KVALITET FRÅN GÅRD TILL KUND

Vid tillverkningen av våra produkter är livsmedelssäkerheten alltid nummer ett. Vi ska alla kunna känna oss trygga med att våra produkter är säkra att äta.

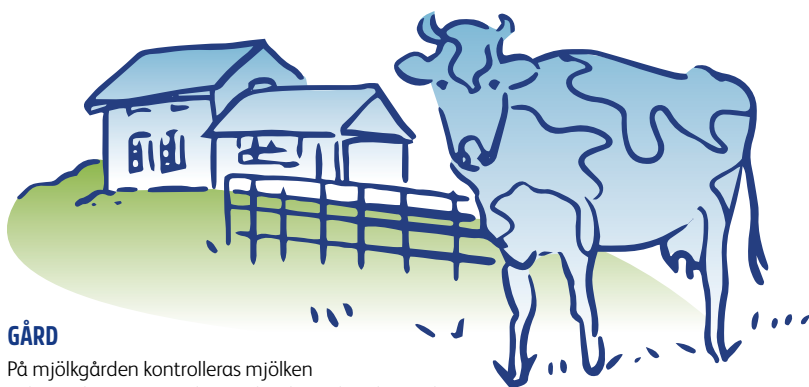
För att kunna garantera detta arbetar vi genomgående med HACCP¹² som är en riskanalys speciellt utformad för livsmedelshandling och ett lagkrav sedan många år. HACCP bygger på att vi känner till vilka risker som finns i just vår produktion och för våra produkter, så att vi kan förebygga dem i alla led.

Riskerna i HACCP-metoden delas in i tre kategorier:

- mikrobiologiska risker som kan ge upphov till exempelvis matförgiftning
- kemiska risker (främmande ämnen) som läkemedel, allergener eller rengöringsmedel
- fysiska risker (främmande ämnen) som glas och metall.

FIGUR #21

HUR VI STYR OCH KONTROLLERAR I HELA VÄRDEKEDJAN:



GÅRD

På mjölkgården kontrolleras mjölken vid varje hämtning. Lukt, smak och antibiotika analyseras innan mjölken tas in i mejeriet. Även bakterieinnehållet kontrolleras i mjölken från varje gård för att säkerställa att den är av bästa kvalitet. De största riskerna ur ett produktperspektiv är att det kommer med rester av antibiotika från något djur som är under behandling, eller att bakterier som kan göra mjölken sur följer med till mejeriet.

PRODUKTION

När mjölken väl kommer till mejeriet tas ett prov från lastbilen för analys och ett flertal kvalitetskrav ska uppfyllas innan mjölken överförs till mejeriets mottagnings-tankar (antibiotika, PH-värde och fryspunkt). Under tillverkningen övervakas utrustningen noga så att pastörisering och kylning utförs korrekt. Detta är en del av HACCP-metoden för att förebygga risker. När produkten är klar släpps den för försäljning. Då kontrollerar vi att den smakar och luktar som den ska (sensoriskt), att de mikrobiologiska analyserna är bra och att till exempel en laktosfri produkt inte innehåller någon laktos. Våra mejerier är certifierade enligt FSSC-22000 (systematiskt arbete med livsmedels-säkerhet) och KRAV (kontroll av ekologiska produkter). 2018 blev vi också certifierade enligt den nya ISO14001:2015-standard.

DISTRIBUTION

Våra produkter distribueras till våra kunder med kyltransport. Det är viktigt att kylkedjan är obruten och att fifu-principen (först in först ut) används så att inget i våra goda produkter går till spillo.



MINSKAT ANTAL REKLAMATIONER

Alla reklamationer från våra konsumenter registreras och följs upp för att bättre kunna förebygga risker och uppfylla förväntningarna på våra produkter. Vi undersöker varje reklamation och arbetar på ett systematiskt sätt som hjälper oss att i ökad utsträckning hitta orsaker till avvikelser och göra förbättringar för att undvika att felet upprepas. 2019 var vårt mål maximalt tre reklamationer per miljon sålda förpackningar. Utfallet blev 10,9, vilket kan jämföras med 8,8 under 2018.

Ökningen beror på ett par kvalitetsbrister. Vi hade tyvärr en återkallelse av mjölk med bäst föremärkning 2019-10-31. Den mjölken blev inte korrekt pastöriserad i tillverkningsprocessen. Mjölken återkallades från de butiker som fått leveranser och ett pressmeddelande gick ut till konsumenterna där vi informerade om händelsen och uppmanade konsumenterna att hälla ut mjölken. Orsaken till händelsen var ett tekniskt fel i styrningen av processen vid en programuppdatering som medförde att mjölk under ett par minuter

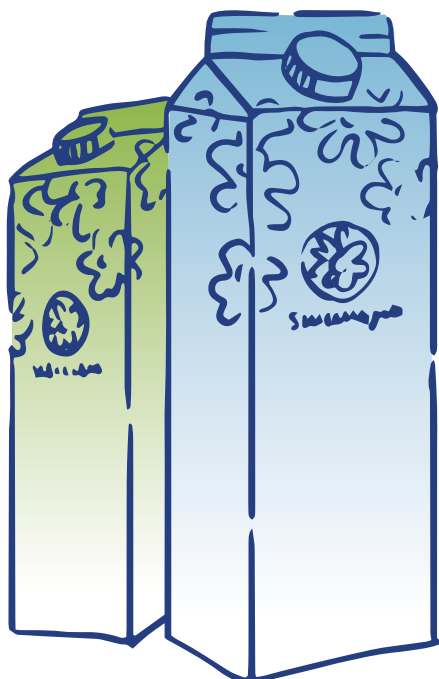
inte hade pastöriserats tillräckligt. Vi har nu åtgärdat felet så att det inte ska inträffa igen. Den andra incidenten var en kontaminering av ESL-gräddor som berodde på ett fel i rengöringssystemet för påfyllningslinjen.

¹²HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points, eller på svenska riskanalys och kritiska stympunkter), är en standardiserad arbetsmetod som beskriver hur man systematiskt kartlägger, bedömer och kontrollerar faror i livsmedelsproduktionen med syfte att livsmedel ska vara säkra för konsumenten.



ÖVRIGA INGREDIENSER

I många av våra produkter adderar vi andra ingredienser än mjölk, till exempel sylt av olika frukter. De största riskerna med frukter är mikrobiologiska, förfälskningar (t.ex. att ekologisk frukt inte är ekologisk), hälsorisker (t.ex. rester av bekämpningsmedel eller tungmetaller), etiska risker och transportrisker. För att kunna förebygga dessa risker väljer vi noga ut våra leverantörer och följer upp dem regelbundet. Vi gör också stickprovsanalyser av sylten för att säkerställa att den uppfyller våra krav.



VÅRA FÖRPACKNINGAR

Våra förpackningar är godkända för att användas till livsmedel. Vi säkerställer också att vi har rätt produkt i rätt förpackning vid varje produktionsstart. Vi deltar i projekt tillsammans med våra leverantörer och andra för att hitta bästa möjliga förpackningar även ur ett miljöperspektiv.





BRA RISKSTYRNING SKAPAR VÄRDE

Lagefterlevnad är grundläggande för Skåne-mejerier. Ett gott företagsmedborgarskap innebär att vi vill minimera de svårigheter som verksamheten kan ge upphov till. Vår strävan mot en hållbar verksamhet innebär en ständig minskning av vår miljöpåverkan och minimering av utsläpp av förorenande ämnen.

Skåne-mejeriers åtaganden när det gäller ansvarstagande och integritet, samt våra produkter, tjänster och samarbeten, ska alltid vara förenliga med gällande regelverk, internationella deklarationer och konventioner samt nationell lagstiftning inom miljö- respektive det socioekonomiska området.

Bra riskstyrning är en förutsättning för en långsiktigt hållbar verksamhet som skapar värde för oss och våra intressenter. Därför arbetar vi alltid med att hantera våra mest väsentliga risker och vi har ett system för löpande egenkontroll. Lagefterlevnad och uppgifter kopplade till detta är tydligt delegerade inom organisationen, baserat på kompetens och förmåga att ta ansvar. Lagefterlevnad är även en del av vår internrevision som utvärderas utifrån en laglista som uppdateras regelbundet av Notisum¹³.

Vår lagefterlevnad och vårt ledningssystem granskas även av externa parter, såsom när miljö- och arbetsmiljömyndigheterna gör tillsyn samt när externa revisorer besöker oss i samband med vårt ISO 14001-certifikat. På detta vis arbetar vi hela tiden förebyggande för att uppfylla alla förväntningar och krav kopplade till ett ansvarsfullt företagsmedborgarskap.

PRODUKTTÖRNINGAR UNDER 2019

Skåne-mejerier hade tre ärenden som ansågs kräva anmälan till tillsynsmyndighet under 2019. På Malmömejeriet skedde ett beredskapsärende rörande arbetsmiljö och miljö när en tank med cirka 12 m³ grädde välte på gårdsplanen. Personal på plats kunde begränsa utsläppet genom att täcka för brunnar med gummimattor, och en slamsugningsbil var snabbt på plats för att sanera gården och brunnarna. Efteråt kunde det konstateras att det runnit ut cirka 5 800 kg grädde i dagvattensystemet. Grädde har ett högt organiskt innehåll och kan påverka växt- och djurlivet i vattenmiljön. Utsläppet var dock begränsat och vår bedömning är att det inte har haft långsiktiga negativa konsekvenser på miljön. Vårt kristeam utredde olyckan och det som hade hänt var att en sprint saknades på ett av tankens ben, vilket fick den att välta. För att undvika att detta sker igen har vi bland annat ökat kontrollen av våra tankar och målat sprintarna i en ny färg för att bli tydligare. Vi utreder också avstängningsmöjligheter av dagvattensystemet och uppdaterar recipientkontrollprogrammet.

Malmö Mejeri AB tog sitt nya miljötillstånd i anspråk i maj 2019. Detta innebär en prövotid under två år gällande avloppsutsläpp med nya riktvärden. Trots nya värden har det varit problem att hålla sig under de nya riktvärdena eftersom driftstarten av det nya reningsverket har försenats. Reningsverket beräknas vara i drift i början av 2020. När reningsverket är i full drift kommer Malmömejeriet med största sannolikhet klara de nya riktvärdena. Reningsverket är en säkerhet mot avloppsutsläpp

från driftstörningar och ökad produktion, men det är inte en långsiktig lösning för höjda avloppsutsläpp. Parallellt med driften av reningsverket arbetar vi därför med att optimera processen så att så lite spill som möjligt når reningsverket.

Den andra större produktionsstörningen i Malmömejeriet var ett utsläpp av mjölk i avloppet på grund av ett ventilfel i processen. Detta orsakade tömning till avlopp. Mängden mjölk överskred dock inte riktvärdet för maximalt utsläpp per dygn (5 800 kg BOD7). Den felande ventilen byttes ut omgående och problemet har inte uppstått igen.

Den tredje händelsen skedde i Malmömejeriet när processavloppsvatten från en pumpgröp som skulle torrläggas för reparation avleddes till fel brunn. Misstaget upptäcktes omgående men en del vatten med produktrester hann rinna ut innan pumparna stoppades. Mängden mjölkrester som kom ut i dagvattnet var cirka 130 liter.

Samtliga fel som uppstår i produktionen noteras och det görs en orsaksanalys. Ständiga förbättringar är hela tiden ledordet. Under 2019 noterades följande för våra fyra anläggningar, se figur nedan.

Alla produktionsstörningar och åtgärder säkerställs löpande på lokal ledningsnivå samt minst en gång per år under högsta ledningens genomgång. Under 2020 ska ett nytt dokumenthanteringssystem införas som förenklar avvikelserapporteringen och uppföljningen.

¹³ Notisum är en tjänst för bevakning av svensk och europeisk lagstiftning.

FIGUR #22 Produktionsstörningar på Skåne-mejeriers fyra produktionsanläggningar 2019.

ANTAL MINDRE INCIDENTER	ANTAL STÖRRE INCIDENTER	ANTAL ANMÄLDA INCIDENTER TILL TILLSYNSMYNDIGHETER	ANTAL BEREDSKAPSÄRENDEN
18	1	3	1

Ständiga förbättringar är ledordet för vår produktion.



REDOVISNINGSPRINCIPER



REDOVISNINGSPRINCIPER

Skånemejerier redovisar för åttonde året i rad sitt hållbarhetsarbete. Precis som föregående år är redovisningen inspirerad av ramverket för GRI Standards. Redovisningen refererar till delar av GRI Standards med syfte att skapa bättre struktur och jämförbart innehåll med andra företag och branscher. Målet är att redovisa enligt GRI Standards på kärnnivå (Core Level) från 2020.

METOD OCH FÖRSÄKRAN

Den här rapporten refererar till övergripande och ämnesspecifika standarder i Global Reporting Initiatives (GRI) standarder för hållbarhetsredovisning. GRI-indexet på sidorna 77–78 beskriver det specifika innehållet av varje standard som har använts. För att definiera redovisningens innehåll, refererar vi till de grundläggande redovisningsprinciperna av intressentinvolvering, hållbarhetssammanhang, väsentlighet och fullständighet. Vi anammar redovisningsprinciperna precision, balans, tydlighet, jämförbarhet, tillförlitlighet och tid.

Informationen, liksom processen för att definiera redovisningens innehåll, har kvalitetsgranskats av Enact Sustainable Strategies och Aspekta. Hållbarhetsrapporten är etablerad i enlighet med ÄRL:s riktlinjer för hållbarhetsredovisning och EY har kontrollerat att redovisningen uppfyller rapporteringskraven enligt ÄRL.

Redovisningen omfattar de försäljningsenheter som finns beskrivna i kapitlet "Skånemejerier – en mångfald av älskade varumärken", och de aktiviteter som har betydande direkt och indirekt påverkan ur ett hållbarhetsperspektiv, inklusive leverantörsledet.

Hållbarhetsredovisningen följer Skånemejeriers räkenskapsår och avser 1 januari–31 december 2019. Hållbarhetsrapporten för 2019 lanserades i juni 2020.

Hållbarhetsredovisningen godkänns på koncernnivå i samband med årsredovisningen. Denna process äger rum lite senare än börsnoterade verksamheter. Bolaget har som policy att inte publicera publik finansiell data förrän den är slutreviderad.

DATAINSAMLING OCH BERÄKNINGSMETODER

Rapporteringen av hållbarhetsdata sker årligen och Skånemejerier arbetar kontinuerligt med att dokumentera rutiner för insamling, kontroll och verifiering av data.

Hållbarhetsdata har samlats in centralt av hållbarhetschef. Rapportering utförs av experter från olika delar av värdekedjan. Miljörelaterade parametrar beräknas av miljöchef samt andra avdelnings- och produktionsledare.

Siffror som representerar försäljning och personal är tagna från respektive personal- och finansiella system.

Parametrar som representerar förbättringsarbetet på gården finns i Skånemejeriers ISO 9001 gårdscertifieringssystem.

När det gäller utsläpp från transporter har data samlats in från olika transportbolag och redovisas som WTW (Well To Wheel), det vill säga från källan till användning. Bränslets hela livscykel är medräknad.

Skadefrekvens beräknas enligt standard, det vill säga antal skador med mer än 1 dags frånvaro gånger 1 000 000 delat med totalt arbetade timmar.

Sjukfrånvaro beräknas enligt standard, det vill säga antal frånvarotimmar delat med totalt arbetade timmar gånger 100.

FÖRÄNDRINGAR SEDAN FÖREGÅENDE REDOVISNINGSPERIOD

Redovisningen av växthusgasutsläpp utgår från Greenhouse Gas Protocol. År 2019 har utsläpp från tjänsteresor i egen bil och tjänstebilar inkluderats i beräkningarna för företagets direkta CO₂-utsläpp.

För indirekta utsläpp av CO₂ för 2017 har numera utsläpp från fjärrvärme lagts till. Det saknades i den förra rapporten. Mängden CO₂ har justerats upp med cirka 1 procent.

Direkt energi för 2017 och 2018 har justerats upp med cirka 3 procent på grund av dieselförbrukning från stationära kyltrailers som inte var medräknad tidigare för dessa år. Det ingår också för 2019.

Under 2019 övertog Skånemejerier-gruppen ansvaret för rapportering av distribution, försäljning och marknadsföring i Sverige för varumärkena Galbani, President och Parmalat från en annan del inom Lactalis-koncernen, Lactalis Scandinavia-gruppen med säte utanför Köpenhamn.

Uppgifter om återvinning av förpackningsmaterial har uppdaterats under 2019, och baseras på den information om fördelning av förpackningsmaterial som rapporteras till Förpacknings- och tidningsinsamlingen, FTI. Statistiken samlas in av inköpsavdelningen och avdelningen för ekonomiuppföljning.

JÄMFÖRBARHETSPRINCIPEN

Det är främst energieffektivisering och nyckeltal som behöver ses över i samband med ändrade redovisningsprinciper då produktionen ser annorlunda ut idag än den gjorde för några år sedan.

EKONOMISK REDOVISNING

Enligt redovisningsprinciperna ska organisationen beskriva hur ekonomi, miljö och sociala frågor relaterar till dess långsiktiga strategi. Detta område kommer att vidareutvecklas under 2020.

GRI-INDEX

UPPLYSNING	SIDA	UPPFYLLS	UPPFYLLS DELVIS	KOMMENTAR
Generella upplysningar: GRI 102				
1. ORGANISATIONSPROFIL				
102-1: Organisationens namn	sid 8	●		
102-2: Verksamhet, märken, produkter och tjänster	sid 8, 10	●		
102-3: Huvudkontorets lokalisering	sid 8	●		
102-4: Länder där organisationen har verksamhet	sid 11	●		
102-5: Ägarstruktur och organisationsform	sid 20	●		
102-6: Marknader som organisationen är verksam på	sid 11	●		
102-7: Organisationens storlek	sid 8	●		
102-8: Information om anställda och andra som arbetar för organisationen	sid 58, 76	●		
102-9: Leverantörskedja	sid 22–26	●		
102-10: Väsentliga förändringar gällande organisation och leverantörskedja	sid 8, 26	●		Inga förändringar i företagets geografiska placering, struktur, ägarskap, eller leverantörskedja 2019.
102-11: Försiktighetsprincipen	sid 77	●		Försiktighetsprincipen följs genom förebyggande processer och finns integrerad i styrande dokument i form av principer för produktutveckling, Miljöpolicy och Förpackningspolicy.
102-12: Externa initiativ om hållbarhet som organisationen stödjer/omfattas av	sid 77	●		FN:s globala hållbarhetsmål, FN:s Global Compact, ILO, IDA, Sojadialegen, handlingsplanen Fler gör mer, SAMMA, Plastinitiativet, Transportinitiativet, Branschens mjölkpolicy, Hållbar livsmedelskedja, LRF:s hållbarhetsagenda.
102-13: Medlemskap i organisationer	sid 77	●		Partnerskap Alnarp, Utbildning och forskning i mejeriteknologi Lunds universitet, Svenska juiceföreningen (medlem i AIJN), Mejeritekniskt forum Lund, DLF, KRAV, Livsmedelsakademin, Livsmedelsföretagen.
2. STRATEGI				
102-14: Uttalande från ledande befattningshavare	sid 6	●		
3. ETIK OCH INTEGRITET				
102-16: Värderingar, principer och etiska riktlinjer	sid 15	●		
4. STYRINGSSTRUKTUR				
102-18: Styrningsstruktur	sid 20	●		
5. INTRESSENTDIALOG				
102-40: List of stakeholder groups	sid 22–23	●		
102-41: Collective bargaining agreements	sid 58	●		
102-42: Identifying and selecting stakeholders	sid 22	●		
102-43: Approach to stakeholder engagement	sid 22–24	●		
102-44: Key topics and concerns raised	page 23–24	●		Skånemejeriers evalueringsystem och uppföljning av dessa hanterar en stor del av de frågor som har lyfts i intressentanalysen 2018. Specifika frågor och hur vi bemöter dessa kommer att vidareutvecklas under 2020.
6. REDOVISNINGSPRAXIS				
102-45: Enheter som ingår i den finansiella redovisningen		●		Skånemejerier AB, Hjördnära Mejeri AB, Malmö Mejeri AB, Kristianstad Mejeri AB, Kristianstad Östförädling AB, Lindahls Mejeriprodukter AB, Skånemejerier Storhushåll AB, Skånemejerier Försäljning AB, Svenska Ostkompaniet HB (vilande bolag).
102-46: Definition av redovisningens innehåll och frågornas avgränsning	sid 22–24, 76	●		
102-47: Lista över väsentliga frågor	sid 24	●		
102-48: Förändringar av information	sid 76	●		
102-49: Förändringar i redovisningen	sid 76	●		Inga förändringar har gjorts under 2019.
102-50: Redovisningsperiod	sid 76	●		
102-51: Datum för publicering av senaste redovisningen	sid 76	●		
102-52: Redovisningscykel	sid 76	●		
102-53: Kontaktperson för redovisningen	sid 2	●		
102-54: Redovisning i enlighet med GRI-standarder	sid 76		●	2019 års hållbarhetsrapport refererar till ramverket för GRI Standards.
102-55: GRI-index	sid 77–78			
102-56: Extern granskning	sid 76		●	Skånemejeriers hållbarhetsredovisning har inte genomgått en extern granskning men Enact Sustainable Strategies har genomfört en GRI-check av redovisningen.

GRI-index fortsätter på nästa sida ➔

UPPLYSNING	SIDA	UPPFYLLS	UPPFYLLS DELVIS	KOMMENTAR
MILJÖFRÅGOR				
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 301: Material 2016				
301-1: Materialanvändning i vikt eller volym	sid 41	●		Förpackningar med mindre belastning på miljön identifierat som en väsentlig fråga.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 303: Vatten och utsläpp 2018				
303-4: Vattenutsläpp	sid 37		●	Identifierat som ett riskområde i linje med FN:s hållbarhetsmål.
303-5: Vattenförbrukning	sid 37		●	Resursanvändning identifierat som en väsentlig fråga.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 304: Biologisk mångfald 2016				
304-2: Betydande påverkan av aktiviteter, produkter och tjänster på den biologiska mångfalden	sid 49, 52	●		Att bevara biologisk mångfald identifierat som väsentlig fråga.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 305: Utsläpp till luft 2016				
305-1: Direkta utsläpp av växthusgaser (Scope 1)	sid 34	●		Klimatpåverkan identifierat som en väsentlig fråga.
305-2: Indirekta utsläpp av växthusgaser, energi (Scope 2)	sid 34		●	Klimatpåverkan identifierat som en väsentlig fråga.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 306: Utsläpp till vatten och avfall 2016				
306-1: Utsläpp av vatten per kvalitet och destination	sid 37	●		Identifierat som ett riskområde i linje med FN:s hållbarhetsmål.
306-3: Betydande spill och läckage	sid 72	●		Identifierat som ett riskområde i linje med FN:s hållbarhetsmål.
306-5: Vattenmassor som påverkas av utsläpp av vatten och/eller avrinningsvatten	sid 37			Identifierat som ett riskområde i linje med FN:s hållbarhetsmål.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 307: Miljöeffektivitet 2016				
307-1: Fall av bristande efterlevnad av lagar och regler inom miljö	sid 72	●		Identifierat som ett riskområde i linje med ÅRL:s riktlinjer. Inga böter eller lagöverträdelser har ägt rum under året. Produktionsstörningar som medfört miljöutsläpp beskrivs på sid 72.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 308: Leverantörsbedömning miljö 2016				
308-1: Andel nya leverantörer som utvärderats enligt kriterier för miljö	sid 57		●	Identifierat som en väsentlig fråga. Avsteg på utvärdering för miljökriterier. Ny uppförandekod kommer att vara grunden för kommande utvärdering med anledning av att data saknas eftersom Skånemejerier under 2019 har uppdaterat sin uppförandekod. Ny uppförandekod kommer att vara grunden för kommande utvärdering. Vår ambition är att vi i 2020 års redovisning kommer kunna redovisa denna data.
SOCIALA FRÅGOR				
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 403: Hälsa och säkerhet i arbetet 2018				
403-9 Arbetsrelaterade skador	sid 60	●		Ej identifierat som väsentlig fråga men viktig för Skånemejerier.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 404: Utbildning och kompetensutveckling 2016				
404-2: Kompetensutveckling, stöd vid avslutad anställning	sid 59	●		Identifierat som en väsentlig fråga. Vi är anslutna till Trygghetsrådet och vid en eventuell arbetsbristsituation får individen professionell hjälp med jobbcoaching och fortbildningar. Avsteg på redovisning av kompetensutveckling, vilket kommer att utvecklas under 2020.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 405: Mångfald och likabehandling 2016				
405-1: Mångfald hos styrelse, ledning och anställda	sid 58–59			Ej väsentlig fråga men relevant i samband med ÅRL:s riktlinjer. Avsteg på åldersfördelning av ledningsgrupp med anledning av att Skånemejerier har valt att redovisa åldersfördelningen för alla anställda istället.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 414: Social leverantörsbedömning 2016				
414-1: Andel nya leverantörer som granskats utifrån sociala kriterier	sid 57		●	Identifierat som väsentlig fråga. Avsteg från upplysningen med anledning av att data saknas eftersom Skånemejerier under 2019 har uppdaterat sin uppförandekod. Under 2020 planerar vi att upprätta ett system som möjliggör inhämtning av data. Vår ambition är att vi i 2020 års redovisning kommer kunna redovisa denna data.
GRI 103: SHållbarhetsstyrning 2016 och GRI 416: Kundens hälsa och säkerhet 2016				
416-2: Fall av bristande efterlevnad gällande produkters och tjänsters påverkan på hälsa och säkerhet	sid 70–72	●		Hälsosamma produkter identifierat som väsentlig fråga.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten
Till bolagsstämman i Skånemejerier AB, org.nr 556820-8317.

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2019 i detta dokument och för att den är upprättad i enighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FAR:s rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Malmö den 1 juni 2020
Ernst & Young

Jennifer Rock-Baley
Auktoriserad revisor

LEDNINGSGRUPPEN 2019



JOSÉ ANTONIO LALANDA
CEO



ANETTE GREGOW
COMMUNICATIONS DIRECTOR



JOHAN STENMARCK
MARKETING DIRECTOR



FILIPPO DEGLI ANTONI
NORDIC CFO & NORDIC SHARED
SERVICE DIRECTOR



GÖRGEN NILÉHN
MILK COLLECTION DIRECTOR



JÖRGEN GRAUSS
INDUSTRIAL DIRECTOR



PATRIK HAGBERG
SALES DIRECTOR FOOD SERVICE



PETRA HALLIN
HR DIRECTOR



OLOV NORDGREN
SUPPLY CHAIN DIRECTOR



GARY CURTY
PURCHASE DIRECTOR



KATARINA SILFVERSPARRE
QUALITY, ENVIRONMENT AND S&H DIRECTOR



CHRISTIAN BONA
KEY ACCOUNT DIRECTOR



ANNA OLIW
R&D MANAGER



CLAES ENANDER
COMMERCIAL DIRECTOR



LINDA NILSSON
MANAGEMENT CONTROL DIRECTOR



Skånemejerier